

Forord

Studier over psykopedagogikken til språk viser at en serie prinsipper må respekteres for å kunne gjøre undervisningen så effektiv som mulig. Denne boken søker å bruke disse prinsippene i undervisningen av Esperanto, bl.a. de følgende:

Motivere studenten. Hovedfaktoren i effektiv og vellykket språklæring er motivasjon. For å fremme god motivasjon er boken laget som en eventyrroman der allerede det andre kapittelet kommer med en oppsiktsvekkende hendelse som pirrer nysgjerrigheten til studenten og gir lyst til å lese videre.

Følg regelen "jo oftere et ord forekommer, dess tidligere må det læres bort". Den regelbundne oppbygningen av Esperanto har gjort det mulig å gjøre dette helt fra begynnelsen av. Internacia Kultura Servo (internasjonalt kulturråd) i Zagreb har bidratt med de nødvendige oversiktene over hvor ofte ord forekommer - lister som er laget etter statistisk analyse av samtaler som er tatt opp på lydbånd ved forskjellige internasjonale arrangementer.

Gjentagelse i andre kontekster. Ordrøtter, ordfragmenter eller språklige strukturer tilegnes mer og mer effektivt jo oftere man er oppmerksom på å presentere dem på nytt akkurat i det øyeblikk da de kunne blitt glemt. Dette prinsippet er søkt fulgt. Forhåpentligvis kan leseren unnskyldte de noen ganger unaturlige repetisjonene, stilistisk uskjønne, som teksten har fått på grunn av dette prinsippet.

Redusere i størst mulig grad mengden nytt stoff som skal læres i hver leksjon. På den måten blir alle nye elementer liksom båret av hele konteksten. I denne boken kommer nye ord til slik at etter å ha lært innholdet i første kapittel, forstår studenten allerede 82 prosent av innholdet i kapitlene 2 til 8, 89 prosent av kapitlene 9 til 12 og hele 92 prosent av tekstene etter kapittel tolv. Det siste kapittelet har faktisk bare 3 prosent nye ordrøtter.

Mange vil kanskje bli overrasket over forskjellen på kapitlenes lengde. Dette kommer av ønsket om å rette seg etter den kjensgjerning at evnen til å lære nytt materiale ikke er konstant over tid. Inndelingene innen hvert kapittel er enkle markeringer for å hjelpe studenten, og ikke obligatoriske.

Dette verket er ikke ment for selvstudium. Likevel har det vist seg at enkelte personer med gode kunnskaper om grammatikk har lært seg grunnleggende Esperanto alene ved hjelp av denne boken og ordlistene som følger med, og sporadisk hjelp fra en esperantist.

Denne lille romanen kan også brukes som den første leseboken etter et hvilket som helst annet kurs.

Forfatteren. (Claude PIRON)

Takk

Først og fremst, hjertelig takk til Claude Piron for at vi får lov til å bruke kurset hans i *lernu!*

Takk også til Emilio Cid og Simone Cid som har spilt inn lyd til de åtte første kapitlene. Her er hjemmesiden deres med mer informasjon.

De flotte illustrasjonene har Helen Claesson tegnet, og vi takker selvfølgelig for dét!

\Teamet

Gloser til kapittel 1

al - til
alta - høy
angulo - hjørne
bela - pen
blonda - blond
demandas - spør
demando - spørsmål
diras - sier
ebla - mulig
eble - kanskje
en - i
estas - er
fakte - faktisk
fakto - faktum
granda - stor
ho - huff
iras - går
jen - her
jes - ja
juna - ung
kaj - og
kara - kjær
kio - hva
kiu - hvem/hvilken
knabino - jente
knabo - gutt
kun - med
la - bestemt artikkel
laboras - arbeider
li - han
mi - jeg
mondo - verden
multaj - mange

multe - mye
ne - nei/ikke
nenio - ingenting
nova - ny
nu - nåvel
nun - nå
nur - bare
okazas - skjer
plej - mest
restoracio - restaurant
rigardas - ser på
saluton - hei
sed - men
serioza - alvorlig
scias - vet
sidas - sitter
sincera - ærlig
sola - eneste, ensom
speciala - spesiell
spiegulo - speil
studento - student
tiu - den
tro - for
tuta - hel
tute - helt
universitato - universitet
venas - kommer
vera - sann
vere - sant
verŝajna - sannsynlig
verŝajne - sannsynligvis
vi - du/dere
virino - kvinne
viro - mann

Ĉapitro 1

(En universitata restoracio)

Tom: Saluton, Linda.

Linda: Saluton, Tom.

Tom: Diru al mi: kiu estas tiu?

Linda: Kiu?

Tom: Tiu alta, blonda, juna viro...

Linda: Kiu?

Tom: Tiu, kiu sidas en la angulo.

Linda: Ho, tiu!

Tom: Jes, tiu.

Linda: Mi ne scias. Mi ne scias, kiu li estas. Nova studento, verŝajne.

Tom: Li estas tute sola.

Linda: Ne. Rigardu. Bela knabino iras al li.

Tom: Ne bela. Juna, eble, sed ne bela. Nur vi estas bela, Linda.

Linda: Tom, kara! Kio okazas al vi? Eble vi laboras tro multe, kaj...

Tom: Nenio speciala okazas al mi. Kaj mi ne laboras tro multe. Fakte, mi laboras malmulte nun. La vera demando estas: kio okazas al vi, Linda? Nur vi estas vere bela.

Linda: Nu, nu...

Tom: Estas fakto. Nur vi estas bela, Linda. Mi estas sincera. Venu kun mi!

Linda: Sed...

Tom: Venu. Al la granda spegulo. Rigardu. Jen estas Linda, la plej bela virino en la mondo, la plej bela virino en la tuta mondo.

Linda: Kaj jen estas Tom, la plej malserioza knabo en la tuta universitato.

Demandoj por Ĉapitro 1

Diru al mi:

Kiu sidas en la angulo?

juna knabino

blonda viro

Tom

Linda

maljuna viro

Kiu iras al li?

Tom

juna knabino

Linda

blonda viro

maljuna viro

Al kio iras Tom kaj Linda?

al la angulo

al la nova studento

al granda spegulo

al la blonda viro

Kiu estas (eble) la plej bela virino en la mondo?

Linda

Tom

bela knabino

blonda viro

maljuna viro

Kiu estas (eble) la plej malserioza knabo en la universitato?

Linda

blonda viro

Tom

bela knabino

maljuna viro

Respondoj por Ĉapitro 1

Kiu sidas en la angulo?

blonda viro

Kiu iras al li?

juna knabino

Al kio iras Tom kaj Linda?

al granda spegulo

Kiu estas (eble) la plej bela virino en la mondo?

Linda

Kiu estas (eble) la plej malserioza knabo en la universitato?

Tom

Gloser til kapittel 2

agas - handler
alia - annen
bona - god
bone - godt, bra
certa - sikker
certe - sikkert
ĉu - om
diable ! - dæven!
diablo - djevel
direkto - retning
diskreta - diskkrét
dum - mens
ej ! - øy!
forta - sterk
haltas - stopper
iĝas - gjør seg
ili - de
inter - mellom
io - noe
iom - litt
iom post iom - litt etter litt
iomete - bittelitt
ke - at
kvazaŭ - som om
lia - hans
mano - hånd
mistera - mystisk
mistere - mystisk
mistero - mysterium

montras - viser
natura - naturlig
nature - naturligvis
naturo - natur
ne plu - ikke mer
ni - vi
pala - blek
parolas - snakker
petas - ber
plu - videre
pordo - dør
post - etter
prava - rett
prave - riktig
pravas - har rett
proksima - nær
rapida - rask
revenas - kommer tilbake
se - hvis
staras - står
stranga - rar
strange - rart
ŝi - hun
ŝia - hennes
taso - kopp
tre - veldig
turnas - snur
ulo - person, type, kis
vidas - ser
volas - vil

Ĉapitro 2

Linda: Tom!

Tom: Kio okazas al vi? Vi estas pala! Bela, sed pala.

Linda: Tom! Ne rigardu!

Tom: Kio okazas?

Linda: Strange! Okazas io stranga, io tre stranga. Tiu ulo, tiu nova studento... Ne, ne, mi petas vin, ne rigardu. Estu diskreta.

Tom: Diable! Diru al mi. Kio estas tiu mistero?

Linda: Lia mano agas strange. Rigardu, se vi volas, sed plej diskrete. Turnu vin iomete, eble, sed tute nature. Li ne vidu, ke vi rigardas al li.

Tom: Vi pravas. Io stranga okazas. Dum ŝi ne rigardas al li - ŝi nun rigardas al la granda spegulo - lia mano iom post iom, tre tre malrapide, proksimiĝas al ŝia taso...

Linda: Estas io en lia mano.

Tom: Mi ne vidas. Li estas tro malproksima. Diable! Tiu alta forta knabo nun staras inter ili kaj mi. Mi ne plu vidas.

Linda: Sed mi vidas. Mi vidas bone. Mi vidas tre bone. Mi vidas tute bone. Ej!

Tom: Kio okazas?

Linda: Ŝi rigardas al li nun, kaj lia mano haltas.

Tom: Kaj kio plu? Diru al mi!

Linda: Nun li parolas al ŝi. Li montras al la pordo.

Tom: Eble li volas, ke ŝi rigardu al alia direkto, ke ŝi ne plu rigardu al li.

Linda: Prave, tute prave. Jen ŝi rigardas al la pordo. Li plu parolas kaj parolas. Dum ŝi ne rigardas al lia direkto, lia mano plu proksimiĝas al la taso. Ej!

Tom: Kio? Kio okazas?

Linda: Lia mano revenas, tute diskrete, kvazaŭ tute nature.

Tom: Ĉu estas io en lia mano?

Linda: Nenio plu. Sed tute certe nun estas io en ŝia taso.

Demandoj por Ĉapitro 1

Diru al mi:

Linda estas ____.

bela kaj pala
malserioza
nova studento
io stranga

Kio okazas?

Linda rigardas al la spegulo.
Malalta viro staras inter Tom kaj la pordo.
La blonda viro agas strange.
La nova studento proksimiĝas al Tom.

Ĉu estas io en lia mano?

jes
ne

Al kio montras la mistera ulo?

al la spegulo
al Linda
al la pordo
al Tom
al la angulo

Al kio rigardas la juna knabino, kiu estas kun li?

al la spegulo
al Linda
al la pordo
al Tom
al la angulo

Ĉu nun estas io en la taso?

jes
ne

Respondoj por Ĉapitro 1

Linda estas ____.

bela kaj pala

Kio okazas?

La blonda viro agas strange.

Ĉu estas io en lia mano?

jes

Al kio montras la mistera ulo?

al la pordo

Al kio rigardas la juna knabino, kiu estas kun li?

al la pordo

Ĉu nun estas io en la taso?

jes

Gloser til kapittel 3

ami - å elske, være glad i

amo - kjærlighet

ankaŭ - også

aspekti - å se ut (som)

aspekto - utseende, aspekt

bonan tagon - god dag

ĉe - hos, ved

de - fra, av, til (opphav)

deklari - å deklarerere, erklære

deklaro - erklæring

esprimi - å uttrykke

esprimo - uttrykk

grava - alvorlig, viktig

gravi - å være viktig

ĝi - den

jam - allerede

kiel - hvordan

kompreneble - selvfølgelig

kompreni - å forstå

ne gravas - det er ikke viktig

pardoni - å tilgi

permesi - å tillate

pli - mer

povas - kan

povi - å kunne

preferi - å foretrekke

pri - om

saluti - å hilse

simpla - enkel

spiono - spion

sur - på

tablo - bord

tago - dag

tamen - likevel

tio - det

tuj - straks

vizaĝo - ansikt

Ĉapitro 3

Bob: Diable! Kio okazas? Vi aspektas kiel spionoj. Ĉu mi povas sidi kun vi?

Linda: Saluton, Bob.

Tom: Bonan tagon, Bob.

Bob: Bonan tagon, Linda. Bonan tagon, Tom. Pardonu, ke mi ne salutis vin tuj.

Linda: Ne gravas. Nun vi salutis, kaj ni pardonas vin.

Bob: Ĉu vi permesas, ke mi sidu ĉe via tablo?

Linda: Kompreneble, vi sidu kun ni.

Bob: Mi tamen ne volas esti maldiskreta. Eble Tom parolas pri amo kaj preferas esti sola kun vi.

Tom: Mi ne parolis pri amo.

Linda: Li nur diris, ke mi estas la plej bela virino en la tuta mondo.

Bob: Li pravas. Tio ne estas amdeklaro, tio estas simpla fakto.

Tom: Prave. Simpla fakto.

Bob: Nu, certe, Linda estas tre bela, sed ne tio gravas nun.

Linda: Ne gravas, ĉu? Ne gravas, ke mi estas bela, ĉu? Jen bela deklaro!

Bob: Pardonu min. Mi volas diri, ke io estas pli grava.

Tom: Kio? Pri kio vi parolas? Kio estas pli grava?

Bob: Vi ne vidis min, dum mi proksimiĝis al vi, sed mi vin rigardis.

Linda: Mi ne komprenas, pri kio vi parolas.

Bob: Mi parolas pri via vizaĝo.

Linda: Kio pri mia vizaĝo? Ĉu ĝi ne estas bela?

Bob: Ho jes, ĝi estas bela, ĝi estas la plej bela en la mondo. Sed ĝi estis mistera!

Linda: Mistera? Ĉu mia vizaĝo estis mistera?

Bob: Jes. Via vizaĝo estis mistera. Fakte, viaj vizaĝoj estis misteraj. Mistera vizaĝo de spionino ĉe mistera vizaĝo de spiono. Vi aspektis strange. Vi aspektis mistere. Mi bone rigardis vin, dum mi proksimiĝis al vi, kaj estis mistera esprimo sur via vizaĝo, Linda, kaj ankaŭ sur via, Tom. Kiel mi jam diris, vi aspektis kiel spionoj.

Demandoj por Ĉapitro 3

Diru al mi:

Kiuj aspektas kiel spionoj?

Linda kaj Bob

Bob kaj Tom

Linda kaj Tom

Gerda kaj la blondulo

Ĉu Bob salutas ilin tuj?

jes

ne

Ĉu Linda kaj Tom permesas, ke Bob sidu ĉe ilia tablo?

jes

ne

Kiu ne volas esti maldiskreta?

Tom

Linda

Bob

Gerda

la blondulo

Kio estas sur la vizaĝo de Linda?

bela deklaro

bona tago

mistera esprimo

io pli grava

Respondoj por Ĉapitro 3

Kiuj aspektas kiel spionoj?

Linda kaj Tom

Ĉu Bob salutas ilin tuj?

ne

Ĉu Linda kaj Tom permesas, ke Bob sidu ĉe ilia tablo?

jes

Kiu ne volas esti maldiskreta?

Bob

Kio estas sur la vizaĝo de Linda?

mistera esprimo

Gloser til kapittel 4

afero - sak
aĵo - ting
antaŭ - før, foran
antaŭe - tidligere
arto - kunst
deziri - å ønske, ønske seg
do - så, altså
ekzisti - å eksistere
fako - avdeling, fag
ideo - oppfatning, idé
instrui - å undervise, instruere
kiam - når
komuniki - å kommunisere
koni - å kjenne
konsideri - å ta hensyn til, ta høyde for
konsenti - å være enig
kripta - kryptisk
kriptografio - kryptografi (hemmelig skrift)

lerni - å lære
lingvo - språk
lingvistiko - lingvistikk
malpli - mindre
mesaĝo - melding, beskjed
neniam - aldri
nomo - navn
oni - man, en
por - for
profesoro - professor
respondi - å svare
rilati - å relatere seg til, ha med å gjøre
rilato - forhold, relasjon
scienco - vitenskap
sekreta - hemmelig
sekreto - hemmelighet
temas pri - handler om
temo - tema
voli diri - å ville si

Ĉapitro 4

Bob: Diru al mi sincere, pri kio vi parolis.

Tom: Ni parolis pri tiu ulo.

Bob: Kiu ulo?

Tom: Tiu viro ĉe la angulo. Tiu juna viro.

Bob: Pri kiu vi parolas? Ĉu pri tiu blondulo, kiu sidas kun Gerda?

Linda: Gerda! Vi do scias, ke ŝia nomo estas Gerda! Vi do konas ŝin!

Bob: Nu, mi ne vere konas ŝin. Mi scias, kiu ŝi estas. Tio estas alia afero.

Linda: Kiu do ŝi estas?

Bob: Sed vi ne respondis al mi. Vi ne respondis al mia demando. Ĉu vere pri tiu blonda junulo vi parolis?

Tom: Jes. Pri li.

Bob: Mi ne konas lin. Mi neniam vidis lin antaŭe.

Linda: Sed, diru al mi, kiu estas tiu Gerda?

Bob: Ŝi venis por instrui. Temas pri io mistera, fakte. Kriptaĵoscienco.

Linda: Kio? Kiel vi diris? Krip-ta-ĵo-sci-en-co, ĉu? Kio estas tio?

Bob: Ĉu vere vi ne scias, kio estas kriptaĵoscienco? Oni diras ankaŭ "kriptografio".

Linda: Ne. Mi ne scias. Mi tute ne scias. Ĉu vi scias, Tom?

Tom: Ĉu tio ne estas la arto kompreni, pri kio temas sekreta mesaĝo?

Bob: Prave. Jen ŝia fako. Fakte, ŝia fako estas la malnovaj sekretaj lingvoj.

Tom: Mi ne komprenas. Kiu, en universitato, volas lerni pri la malnovaj sekretaj lingvoj?

Bob: Ankaŭ mi ne tute komprenas. Estis ideo de Ronga, la profesoro pri lingvistiko. Li konsideras, ke sekretaj lingvoj estas aspekto de la arto komuniki, kaj ke ili do rilatas al lingvistiko.

Linda: Eble jes. Eble li pravas. Kaj tamen tiu ideo estas iom stranga, ĉu vi ne konsentas?

Bob: Jes. Ĝi aspektis strange ankaŭ al mi, kiam oni parolis pri ĝi.

Linda: Eble Ronga, la lingvistika profesoro, nur deziris, ke bela virino kunlaboru kun li. Ĉu ne estas bona ideo kunlabori kun bela knabino, kiam tio estas ebla?

Tom: Mi jam diris al vi, ke ŝi ne estas bela. Nur vi estas bela.

Bob: Mi ne konsentas. Estas fakto, ke Linda estas tre bela, ke ŝi estas la plej bela knabino en la mondo. Sed ankaŭ Gerda estas bela, iom malpli bela, sed tamen bela; ĉu vi konsentas?

Tom: Tute ne. Por vi, eble. Sed por mi ne. Por mi, nur Linda ekzistas kiel bela virino.

Bob: Ĉu vi volas diri, ke por vi Linda estas la sola bela virino en la tuta mondo?

Tom: Jes, por mi, Linda estas la sola bela virino en la tuta mondo.

Bob: Diable! Vi verŝajne amas ŝin.

Demandoj por Ĉapitro 4

Diru al mi:

Pri kio Linda kaj Tom parolis?

pri Bob

pri amo

pri la blondulo

pri kriptajo-scienco

Kiu sidas kun la viro, pri kiu Linda kaj Tom parolis?

Ronga

blonda junulo

Gerda

Bob

neniu

Kiu scias, kiu estas Gerda?

Linda

Bob

Tom

Ĉu Bob konas la blondulon?

jes

ne

Kion instruas Gerda?

novajn lingvojn

kriptajo-sciencon

lingvistikon

Kiu estas profesoro pri lingvistiko?

Bob

Linda

Tom

Ronga

Gerda

la blondulo

Kiu estas la sola bela virino en la tuta mondo, por Tom?

Gerda

Linda

Ronga

la knabino en la angulo

Respondoj por Ĉapitro 4

Pri kio Linda kaj Tom parolis?

pri la blondulo

Kiu sidas kun la viro, pri kiu Linda kaj Tom parolis?

Gerda

Kiu scias, kiu estas Gerda?

Bob

Ĉu Bob konas la blondulon?

ne

Kion instruas Gerda?

kriptaĵo-sciencon

Kiu estas profesoro pri lingvistiko?

Ronga

Kiu estas la sola bela virino en la tuta mondo, por Tom?

Linda

Gloser til kapittel 5

absurda - absurd
ankoraŭ - enda, fremdeles
ankoraŭ ne - ikke ennå
atenti - å være oppmerksom
atento - oppmerksomhet
cetere - dessuten
ĉi - part. som gir nærhet
ĉi tie - her
ĉi tio - dette
ĉi tiu - denne
da - av (mengde)
dramo - drama
drogo - bedøvningsmiddel, droge
evidenta - tydelig
eta - liten, svak
for - borte
havi - å ha
imagi - å forestille seg, fantasere
imago - forestilling, tanke
iu - noen
kaŝe - skjult
kaŝi - å skjule
normala - normal

ofta - vanlig, hyppig
ofte - ofte
paro - par
peco - bit, del
plena - full
plene - fullt, fullstendig
poŝo - lomme
promeni - å spasere
pulvoro - pulver
sekundo - sekund
subita - plutselig
subite - plutselig
substanco - substans, stoff
sukcesi - å lykkes
sukero - sukker
super - over
ŝajni - å synes
tiam - da
tie - der
tie ĉi - her
tiel - slik
tio ĉi - dette
tiu ĉi - denne

Ĉapitro 5

Bob: Nu, vi ankoraŭ ne diris al mi, kio okazis, dum vi spione rigardis tiun paron.

Linda: Okazis io vere stranga.

Tom: Vere stranga, fakte. En la mano de tiu junulo estis io.

Bob: Kio?

Linda: Ni ne povis vidi. Io tre eta. Malgranda afero. Afereto.

Tom: Kaj dum ŝi ne rigardis, lia mano alproksimiĝis al ŝia taso.

Linda: Kaj kiam ŝi ekrigardis lin, lia mano ekhaltis.

Tom: Tiam li montris ion al ŝi. Evidente, li deziris forturni ŝian atenton.

Linda: Kaj li sukcesis. Li plene sukcesis. Ŝi rigardis al la pordo. Kaj dum ŝi rigardis for, lia mano subite estis super ŝia taso, dum unu sekundo, ne pli, kaj tute nature revenis. Malplena.

Bob: Ĉu ĝi estis plena antaŭe?

Tom: Ne plena. Kompreneble, ĝi ne estis plena. Sed estis io en ĝi, kaj post kiam ĝi estis dum sekundo super la taso de Gerda, estis plu nenio en ĝi.

Linda: Certe estas iu mistera substanco.

Tom: Iu drogo.

Bob: Kiel vi povas scii, ke ne estis tute simple peco da sukero?

Linda: Li ne agus tiel kaŝe, se estus nur sukero.

Tom: Cetere, ĉi tie ne estas peca sukero. Estas nur pulvora sukero, en sukerujoj.

Bob: Eble li havis sukerpecon en la poŝo kaj...

Tom: Ĉu vi ofte promenas kun sukerpecoj en via poŝo?

Bob: Vi pravas. Tiu ideo estas absurda. Tamen...

Linda: Rigardu! Jen ŝi ekstaras, kaj ekiras for.

Bob: Ŝi ŝajnas tute normala. Verŝajne vi imagis ion dramatan, dum temas pri tute simpla, tute natura okazaĵo.

Demandoj por Ĉapitro 5

Diru al mi:

Kio estis en la mano de la blondulo antaŭe?

sukerpeco

la taso de Gerda

io tre malgranda

la taso de Linda

nenio

Kio estis en lia mano poste?

sukerpeco

la taso de Gerda

io tre malgranda

nenio

la taso de Linda

Kio estas en la sukerujoj tie?

sukerpecoj

iu drogo

pulvora sukero

mistera substanco

sekreta lingvo

Ĉu estas normale promeni kun sukerpecoj en la poŝo?

jes

ne

Kiu ekiras for?

Linda

Tom

Gerda

Bob

la blondulo

Respondoj por Ĉapitro 5

Kio estis en la mano de la blondulo antaŭe?

io tre malgranda

Kio estis en lia mano poste?

nenio

Kio estas en la sukerujoj tie?

pulvora sukero

Ĉu estas normale promeni kun sukerpecoj en la poŝo?

ne

Kiu ekiras for?

Gerda

Gloser til kapittel 6

ambaŭ - begge

aŭdi - å høre

bruo - larm, bråk, støy

decidi - å bestemme

decido - beslutning

devas - må

devi - å måtte

devo - behov, forutsetning

diskuti - å diskutere

diskuto - diskusjon

fali - å falle

falo - fall

kafo - kaffe

koridoro - korridor

meti - å legge, putte, sette

observi - å observere, iakttå

pensi - å tenke

perdi - å miste

resti - å bli værende

riski - å risikere

sama - samme

tempo - tid

timi - å frykte, være redd

trankvila - rolig

Ĉapitro 6

Tom: Ĉu vi aŭdis? Kio estis tio?

Bob: Jes, mi aŭdis. Mi aŭdis ion.

Linda: Ankaŭ mi aŭdis strangan bruon, kvazaŭ iu falus en la koridoro.

Bob: Kvazaŭ ŝi falus.

Tom: Mi havis la saman personon kiel vi. Ankaŭ mi pensis tion. Ankaŭ mi pensis: jen Gerda falas en la koridoro.

Linda: Ĉu ni iru vidi?

Tom: Kompreneble. Ni iru tuj.

Bob: Mi iru kun Tom, sed vi restu ĉi tie, Linda. Observu tiun junulon, kun kiu Gerda parolis, kaj kiu eble metis drogon en ŝian kafon.

Linda: Ĉu vi ambaŭ foriras kaj mi restu tute sola? Mi iom timas.

Bob: Ni ne havas la tempon diskuti. Ni devas iri vidi tuj. Restu trankvile ĉi tie. Vi nenion riskas. Venu, Tom, ni ne perdu tempon.

Demandoj por Ĉapitro 6

Diru al mi:

Kion Tom, Bob kaj Linda aŭdis?

koridoron

person

strangan bruon

la blondulon

Kiu eble falis en la koridoro?

Tom

Bob

Linda

Gerda

la blondulo

Ronga

Kiuj iras vidi?

Linda kaj Tom

Linda kaj Bob

Bob kaj Tom

ĉiuj tri

Kiu restas por observi?

Tom

Bob

Linda

la blondulo

Gerda

Respondoj por Ĉapitro 6

Kion Tom, Bob kaj Linda aŭdis?

strangan bruon

Kiu eble falis en la koridoro?

Gerda

Kiuj iras vidi?

Bob kaj Tom

Kiu restas por observi?

Linda

Gloser til kapittel 7

almenaŭ - minst, i det minste
apenaŭ - knapt
aŭtoritato - myndighet, autoritet
bati - å slå
doktoro - doktor
dormi - å sove
fari - å gjøre
flegi - å pleie
flegisto - pleier
flegistino - sykesøster
ĝis - til, inntil, frem til
ĝusta - riktig
informi - å informere
informo - opplysning
kapo - hode
komforta - komfortabel
konscia - bevisst
konscii - å være bevisst

konscio - bevisthet
koro - hjerte
kuraci - å lege, behandle
kuracisto - lege
kuŝi - å ligge
memori - å huske
ol - enn
opinii - å synes
opinio - oppfatning, mening
piedo - fot
pozicio - posisjon
semajno - uke
sendi - å sende
unu - en
unua - første
unue - først
vivi - å leve
voki - å kalle, rope, anrope

Ĉapitro 7

Tom: Jen ŝi estas. Ni pravis. Ŝi apenaŭ havis la tempon alveni ĝis la angulo, jam ŝi falis. Videble, ŝi estas nekonscia. Ŝi perdis la konscion kaj falis.

Bob: Ĉu ŝi ankoraŭ vivas?

Tom: Jes. Ne timu. Ŝi perdis la konscion, sed ŝi ne perdis la vivon. La koro batas. Ĝi batas malforte, sed tamen batas. Ŝi do vivas. Eble ŝi apenaŭ vivas, sed ŝi vivas.

Bob: Kion ni faru?

Tom: Kion vi opinias?

Bob: Ŝajnas, ke ŝi dormas.

Tom: Ni devas informi la aŭtoritatojn. Tuj. Mi iros. Ili eble decidus voki doktoron, kuraciston, kaj almenaŭ tuj sendos flegistinon. Certe estas flegistino en ĉi tiu universitato, ĉu ne?

Bob: Verŝajne, sed mi ne scias certe. Mi estas ĉi tie apenaŭ unu semajnon.

Tom: Nu, mi tuj iros informi ilin. Restu ĉi tie kun ŝi. Sed ni unue metu ŝin pli bone, ke ŝi kuŝu komforte, kun la piedoj pli altaj ol la kapo.

Bob: Ĉu vere? Ĉu vere vi volas, ke ŝi kuŝu kun la piedoj pli altaj ol la kapo? Tio ne estas komforta.

Tom: Tamen, kiam iu perdis la konscion, tio estas la ĝusta pozicio, se mi bone memoras, kion oni instruis al mi.

Demandoj por Ĉapitro 7

Diru al mi:

Ĉu Gerda ankoraŭ vivas?

jes

ne

Kiel batas la koro de Gerda?

forte

nekonscie

malforte

konscie

Kiun Tom volas informi?

la blondulon

la profesoron pri lingvistiko

la aŭtoritatojn

spionon

Ĉu iu, kiu perdis la konscion, kuŝu kun la kapo pli alta ol la piedoj?

jes

ne

Respondoj por Ĉapitro 7

Ĉu Gerda ankoraŭ vivas?

jes

Kiel batas la koro de Gerda?

malforte

Kiun Tom volas informi?

la aŭtoritatojn

Ĉu iu, kiu perdis la konscion, kuŝu kun la kapo pli alta ol la piedoj?

ne

Gloser til kapittel 8

atendi - å vente
aŭ - eller
aŭto - bil
aŭtomato - automat
baldaŭ - snart
buso - buss
ĉambro - rom
ĉar - fordi, da
ĉiaokaze - uansett
destino - skjebne
eĉ - til og med
ekster - utenfor
ekstere - ute
eksteren - ut
el - fra
helpi - å hjelpe
korpo - kropp
kruro - legg, ben

longa - lang
mem - selv
memserva restoracio - kafeteria med
selvbetjening
nokto - natt
paŝi - å skritte
paŝo - skritt
per - ved hjelp av
ruĝa - rød
sekvi - å følge
senti - å føle (seg)
servi - å tjene
si - seg
suspekti - å mistenke
tien - dit
tomato - tomat
tra - gjennom
urbo - by
vespero - kveld

Ĉapitro 8

En la universitata memserva restoracio, Linda sidas kaj pensas. Ŝi pensas ne tre trankvile. Fakte, ŝiaj pensoj iĝas pli kaj pli maltrankvilaj.

Ŝi observas la junan viron, kiu metis ion en la kafon de Gerda.

Ŝi pli kaj pli maltrankviliĝas.

Tom kaj Bob estas for jam longe. Ili ne revenas. Ĉu do vere okazis io al Gerda? Sed kio okazis? Ĉu io grava?

Linda observas la junulon kaj pensas:

"Kion mi faros, se li ekstaros kaj foriros?"

"Ĉu mi sekvos lin? Ĉu mi sekvu lin?"

"Kion mi faru, se li iros eksteren? Ĉu mi sekvu lin eksteren?"

"Ĉu mi sekvu lin ekstere? Mi ne scias, kion mi faru. Mi ne scias, kion mi faros. Mi ne scias, ĉu mi sekvos lin aŭ ne."

"Kaj se li foriros en aŭto? Ĉu ankaŭ mi sekvu lin aŭte?"

"Jam estas vespero. Baldaŭ venos nokto. Jes. Baldaŭ noktiĝos. Ĉu mi sekvu lin nokte?"

"Kaj eĉ se li ne iros eksteren de la universitato, eĉ se li restos ĉi tie, ĉu mi sekvu lin?"

"Se li eliros tra tiu ĉi pordo, li iros en la koridoron al iu ĉambro. Ĉu mi sekvu lin en la koridoron? Ĉu mi sekvu lin en la koridoro? Ĉu mi sekvu lin en la ĉambron, en kiun li eniros? Ne. Neeble. Mi atendos en la koridoro. Sed se nenio okazos? Se li restos longe plu en la ĉambro?"

"Kaj se li eliros tra tiu pordo, li iros eksteren, verŝajne al la urbo. Ĉu mi sekvu lin al la urbo? Ĉu mi sekvu lin en la urbon? Ĉu mi sekvu lin en la urbo?"

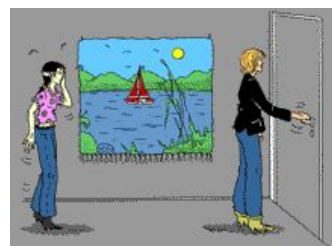
"Se li iros piede, eble li vidos min, verŝajne li vidos min. Li suspektos, ke mi lin sekvas. Li turnos sin al mi. Mi ektimos. Mi paliĝos, aŭ mia vizaĝo iĝos ruĝa kiel tomato. Jes, mi konas min. Mi paliĝos kaj tuj poste ruĝiĝos. Ĉiaokaze, mi maltrankviliĝos. Jam nun mi maltrankviliĝas."

"Se li iros per buso, li eĉ pli certe vidos, ke mi sekvas lin, ĉar ni devos kune atendi ĉe la haltejo."

Linda ne sukcesas decidi, kion ŝi faru.

Ŝi timas. Ŝia koro batas rapide. Ŝi volus, ke Tom kaj Bob estu kun ŝi, ke ili helpu ŝin, ke ili helpu ŝin decidi. Ŝi estas tute sola. Ŝi sentas, ke ŝia koro rapidiĝas, sed ŝi ne scias, kion fari. Kaj jen, antaŭ ol ŝi povis decidi, antaŭ ol ŝi sukcesis retransviliĝi, jen la juna viro ekstaras. Li rigardas al la koridora pordo. Ĉu tien li iros? Li rigardas al la pordo, tra kiu oni eliras al la urbo. Ĉu tien? Jes, tien li iras.

Kaj Linda aŭtomate ekstaras kaj ekpaŝas al la sama pordo. Ne ŝi decidis. Ŝajnas, ke ŝia korpo decidis mem. Ŝajnas, ke ŝiaj kruroj agas mem. Nu, ĉiaokaze, jen Linda sekvas lin. Al kiu mistera destino?

Demandoj por Ĉapitro 8

Diru al mi:

Ĉu Linda estas trankvila?

jes

ne

Ĉu Tom kaj Bob jam revenis?

jes

ne

Ĉu Linda scias, kio okazis al Gerda?

jes

ne

Kiu ekstaras kaj iras al la pordo?

Linda

Gerda

Bob

Tom

la juna viro, kiu metis ion en la kafon de Gerda

Kiu sekvas?

Gerda

Linda

Bob

Tom

la juna viro, kiu metis ion en la kafon de Gerda

Respondoj por Ĉapitro 8

Ĉu Linda estas trankvila?

ne

Ĉu Tom kaj Bob jam revenis?

ne

Ĉu Linda scias, kio okazis al Gerda?

ne

Kiu ekstaras kaj iras al la pordo?

la juna viro, kiu metis ion en la kafon de Gerda

Kiu sekvas?

Linda

Gloser til kapittel 9

administra - administrativ
administri - å administrere
ajn - ... som helst
iu ajn - hvem som helst
io ajn - hva som helst
amiko - venn
bani - å bade
bani sin - å bade i badekar
blua - blå
dika - tykk
epoko - epoke
generacio - generasjon
grasa - fet
haro - hårstrå
homo - menneske
kelkaj - noen
kial - hvorfor
kie - hvor
kie ajn - hvor som helst
kiu ajn - hvem som helst
kiun ajn - til hvem som helst
klaso - klasse
kompati - å synes synd på, ha medlidenhet
kompatinda - medynkvekkende
kredi - å tro
lasi - å forlate

loko - plass, sted
meze de - midt i
mezo - midte
minuto - minutt
muro - vegg, mur
neniu - ingen
ofico - kontor, byrå
oficejo - kontor
okulo - øye
okupi - å beskjeftige, besette
okupiĝi pri - å holde på med
okupi sin pri - å være opptatt med
provi - å prøve
ronda - rund
rondo - runding, sirkel
sana - frisk, sunn
sen - uten
sveni - å dåne
tradicio - tradisjon
trovi - å finne
tuŝi - å berøre
urĝa - presserende, akutt
vorto - ord
vortaro - ordbok
zorgi - å besørge, ha omsorg for
zorgo - sorg, omsorg

Ĉapitro 9

"Ŝi kuŝas meze de la koridoro! Venu, venu tuj. Certe la afero urĝas." diras Tom.

Li rigardas la flegistinon: ŝi estas dika, grasa virino kun blujaj okuloj, ruĝaj haroj, kaj tre ronda vizaĝo. Jam kelkajn minutojn li provas diri, kio okazis, sed ŝajnas, ke tiu flegistino ne rapide komprenas. La vorto "urĝa" ŝajnas ne ekzisti en ŝia vortaro.

"Kuŝas, ĉu? Meze de la koridoro, ĉu vere?" ŝi diras.

Videble, la flegistino apenaŭ povas kredi.

"Kial, diable, ŝi kuŝas meze de la koridoro?" ŝi demandas.

"Mi petas, venu urĝe. Mi ne scias, kial ŝi kuŝas tie. Mi nur diras, kion mi vidis. Ni trovis ŝin tie. Eble ŝi estis malsana. Mi ne scias. Ŝi svenis, ŝi perdis la konscion. Nun certe oni devas urĝe okupiĝi pri ŝi."

"Stranga afero!"

"Nu, mi ne estas fakulo. Vi jes. Okupiĝi pri malsanaj homoj estas via fako, ĉu ne? Venu tuj. Urĝas!"

"Nu, nu, nu, nu. Kial, diable, ŝi svenis en la koridoro? Stranga ideo! Oni neniam svenas tie."

"Ĉu vere? Kie do oni svenas en ĉi tiu universitato? Pardonu min, sed mi ne konas la tradiciojn. Mi estas novulo. Apenaŭ unu semajnon mi estas ĉi tie."

"Juna viro, en ĉi tiu universitato, oni svenas en la klasĉambroj, oni svenas en la restoracio, oni svenas en la dorm-ĉambroj, oni svenas en la banĉambroj, eble eĉ oni povus sveni en iu administra oficejo. Sed pri sveno koridora mi neniam aŭdis. Stranga epoko! Stranga generacio! Oni faras ion ajn niaepoke."

"Vi parolas, parolas, paroladas, kaj dume tiu kompatinda knabino kuŝas en koridoro, kaj neniu zorgas pri ŝi!"

"Nu, nu, ne maltrankviliĝu, juna viro, ne havu zorgojn. Ni tuj rapidos tien, kaj mi tuj prizorgos ŝin."

Kaj ili kune rapidas al la loko, kie Tom lasis sian amikon kun Gerda.

Sed jen subite Tom haltas.

"Kio okazas? Kial vi ekhaltis?" demandas la flegistino.

"Ŝi estis ĉi tie, kaj ne plu estas, sed..."

"Sed estas iu alia, kaj li estas senkonscia, ŝajnas al mi. Ĉu vi konas lin?"

"Jes, estas mia amiko Bob. Kio okazis al li?"

La flegistino iras al Bob, kiu falsidas ĉe la koridora muro. Ŝi tuŝas lian kapon.

"Batita! Oni batis la kapon al li!"

"Diable! Bob, Bob! Respondu! Ĉu vi aŭdas min? Diru ion, mi petas! Kio okazis?"

Sed Bob ne respondas, kaj Tom iĝas pli kaj pli maltrankvila.

Demandoj por Ĉapitro 9

Diru al mi:

Ĉu la flegistino venas tuj?

jes

ne

Ĉu oni ofte svenas en koridoro?

jes

ne

Kial Tom ekhaltas?

li estas novulo

Gerda ne plu estas tie

okupiĝi pri malsanuloj ne estas lia fako

Kiu sidas ĉe la muro?

Tom

Linda

Bob

Gerda

la flegistino

Ĉu Bob paroladas?

jes

ne

Respondoj por Ĉapitro 9

Ĉu la flegistino venas tuj?

ne

Ĉu oni ofte svenas en koridoro?

ne

Kial Tom ekhaltas?

Gerda ne plu estas tie

Kiu sidas ĉe la muro?

Bob

Ĉu Bob paroladas?

ne

Gloser til kapittel 10

aventuro - eventyr, opplevelse
danĝero - fare
danki - å takke
ege - svært
ema - villig
emi - å være villig, ha lyst
facila - lett

fidi - å stole på
fuŝi - å gjøre feil
reciproke - gjensidig
silenti - å tie, være stille
silento - stillhet
sinjoro - herre
ŝati - å like
unua - første

Ĉapitro 10

Fakte, Tom ne estas ema fidi la flegistinon. Kial? Ĉu vi scias, kara amiko, vi kiu sekvas ĉi tiun aventuron ekde la unua vorto? Ĉu vi scias, kial Tom ne emas fidi la flegistinon? Ne. Certe vi ne scias. Ankaŭ mi ne scias. Sed fakto restas fakto, eĉ se ni ne komprenas ĝin. Kaj la fakto estas, ke Tom ne emas ŝin kredi.

Tom estas agema knabo, eĉ iom aventurema, kaj eble tiu tro parolema flegistino ne ŝajnas al li kredinda. Eble li opinias, ke tiu flegistino tro emas paroli, kaj do ne estas fidinda. Aŭ ĉu temas pri io alia?

Tom ege ŝatas sian amikon Bob. Li ŝategas lin. Li lin amas, fakte. Bob kaj li amikiĝis antaŭ longe en la urbego, kie ili vivis tiutempe - ili dumtempe eĉ iradis al la sama lernejo - sed poste Tom devis iri al malsama urbo, kaj ili ne plu vidis sin reciproke. Kiam, antaŭ kelkaj tagoj, ili retrovis unu la alian en la sama universitato, ambaŭ ege dankis la destinon.

Ili treege ŝatas la tiean bonegan vivon. Ili ŝategas ĝin. Ambaŭ estas agemaj, laboremaj knaboj, kun speciala ŝato al la iom timemaj studentinoj. Eble ĉar timema junulino estas malpli timinda ol ino neniam ema timi, ol sen-tim-ulino. Ĉu vi komprenas?

Sed nun Tom malŝatas la aventuron. Li sin demandas, kial li sentas tiun flegistinon nefidinda. Li preferus silenteman, grav-aspektan sinjorinon. Tiu ĉi ne aspektas tre zorgeme, kaj li ne trovas ŝin atentema pri liaj demandoj. Verdire, li opinias ŝin ema fuŝi sian laboron. Li timas, ke ŝi ofte agas fuŝe.

Fuŝemaj homoj ekzistas en la mondo. Kial tiu tro parolema flegistino ne estus unu el ili? Ĉu li mispaŝis, kiam li turnis sin al ŝi? Sed al kiu alia li povus sin turni? Ŝi estis la sola flegistino, kiu troviĝis en la universitato. Aŭ ĉu li mispensas? Kaj nun li sentas sin ema zorgi pri Linda. Ĉu tiu belega knabino ne troviĝas en danĝero? Li amas ŝin, li eĉ amegas ŝin, pli kaj pli, kaj la ideo, ke danĝeraj homoj povus fari ion al ŝi, apenaŭ estas travivebla. La vivo ne estas facila, kaj ŝajnas nun, ke la tuta afero iĝas pli kaj pli malŝatinda.

Demandoj por Ĉapitro 10

Diru al mi:

Kiu ne emas fidi la flegistinon?

Bob

Linda

Tom

Gerda

la blondulo

Kie Tom kaj Bob retrovis sin reciproke?

en lernejo

en universitato

en la urbego, kie ili vivis tiutempe

Estas ____ flegistino(j) en la universitato.

unu

du

tri

kvar

kvin

Pri kiu zorgas Tom?

pri Bob

pri Gerda

pri Linda

pri la flegistino

Ĉu Tom ŝatas la novan aventuron?

jes

ne

Kiun amas Tom?

Gerdan

Rongan

Lindan

la flegistinon

Respondoj por Ĉapitro 10

Kiu ne emas fidi la flegistinon?

Tom

Kie Tom kaj Bob retrovis sin reciproke?
en universitato

Estas ____ flegistino(j) en la universitato.
unu

Pri kiu zorgas Tom?

pri Linda

Ĉu Tom ŝatas la novan aventuron?

ne

Kiun amas Tom?

Lindan

Gloser til kapittel 11

afabla - jovial, real, elskverdig
akcepti - å akseptere, ta imot
aldoni - å legge til
aranĝi - å arrangere
banala - banal
bonvoli - å være velvillig
ĉiam - alltid
dankon - takk
ne dankinde - ingen årsak
entute - i det hele tatt
fermi - å lukke
fini - å slutte av
funkcii - å fungere
ĝeni - å plage, genere
igi - å gjøre, forandre
kontenta - fornøyd
kiel eble plej - mest mulig
konsentite - enig

malfermi - å åpne
maniero - måte
manki - å mangle
mekaniko - mekanikk
miksi - å blande
miri - å undres
motoro - motor
objekto - ting
oportuna - beleilig, passende, heldig
ordo - orden
panei - å gå i stykker
paneo - funksjonsfeil
ripari - å reparere
ripeti - å gjenta
saĝa - klok
seka - tørr
tia - slik, sånn
troviĝi - å finnes
turni sin al - å vende seg til

Ĉapitro 11

Linda ekhavis ideon. Ŝi aliris la junan blondan viron, dum li proksimiĝis al sia aŭto, kaj alparolis lin:

"Sinjoro, ĉu vi bonvolus helpi al mi?"

Li turnis sin al ŝi kun vizaĝo ŝajne ne tre kontenta, kaj ŝin rigardis dum longa senvorta minuto.

"Kiel mi povus vin helpi?" li fine demandis, kaj li tuj aldonis:

"Bonvolu pardoni min, se mi respondas nee, sed al mi tempo vere mankas. Mi devas urĝe veturi al la urbo."

"Ĝuste tiel vi povas min helpi. Mia aŭto paneas. Io estas fuŝita en ĝi. Mi ne sukcesas ĝin irigi..."

"Pardonu min, sed mi ne sukcesus rebonigi la aferon, eĉ kun plej granda bonvolo. Pri mekaniko mi scias nenion. Mi ĉiam miras vidi, ke veturiloj entute funkcias. Kiam mi vidas motoron, ĉiam mirigas min, ke tia ŝajne senorda aranĝo de pecoj kaj objektoj igas aŭton iri. Mi..."

"Mi ne petas vin ripari mian veturilon, vi min miskomprenis. Mi demandas nur, ĉu vi bonvolus akcepti min en via aŭto ĝis la urbo."

La ideo de Linda estis jena: sekvi lin estus danĝere, sed se li veturos aŭte, mi petos lin akcepti, ke mi veturu kun li, kaj dum la veturado mi igos lin paroli. Mi diskrete faros ŝajne banalajn demandojn, kaj paroligos lin. Tiel mi scios kiel eble plej multe pri li.

"Nu, bone," li fine konsentas. "Konsentite, venu." Kaj li malfermas la pordon de la aŭto por ŝi.

"Dankon, vi vere estas tre afabla. Tio ege helpas min. Mi plej sincere dankas."

"Ne dankinde," li respondas, iom seke. Kaj li ekirigas la motoron.

"Mi ne ŝatas la ideon, ke mi devos venigi ripariston, mekanikiston," ŝi diras. "Mi tute ne ŝatas aŭtojn, fakte. Mi havas veturilon, ĉar estas tre oportune, sed mi ne ŝatas aŭtojn."

La alta junulo nur silentas.

"Ne estas facile igi lin diri ion," pensas Linda, iom zorge, sin demandante, ĉu estis saĝe enmiksi sin en tiun aventuron. Ŝi forte deziras lin paroligi, sed samtempe timas malkontentigi lin. Neniam estas facile trovi plene kontentigan manieron agi.

"Ĉu ĝenas vin, se mi parolas?" ŝi demandas, "vi eble estas silentema."

"Mi havas zorgojn," li respondas.

"Mi ne volas ĝeni vin. Estas jam tiel bonkore, ke vi min veturigas. Mi vere sentas grandegan dankemon al vi."

"Ne dankinde," li ripetas, kaj silentas plu, pripensema.

Demandoj por Ĉapitro 11

Diru al mi:

De kiu Linda petas helpon?

de flegistino

de profesoro Ronda

de juna blondulo

de Tom

Ĉu la juna blonda viro estas kontenta?

jes

ne

Kien la blondulo volas veturi?

al mekaniko

al policejo

al la urbocentro

al hospitalo

Kion volas Linda de li?

ripari ŝian auton

veturi ŝin al la urbocentro

veturigi ŝin al policejo

Ĉu la blondulo konsentas?

jes

ne

Pri kio Linda parolas dum la veturo?

pri Gerda

ŝi dankas kaj demandas pri liaj zorgoj

pri la vetero

pri universitato

Ĉu la blondulo estas parolema?

jes

ne

Respondoj por Ĉapitro 11

De kiu Linda petas helpon?

de juna blondulo

Ĉu la juna blonda viro estas kontenta?

ne

Kien la blondulo volas veturi?

al la urbocentro

Kion volas Linda de li?

veturi ŝin al la urbocentro

Ĉu la blondulo konsentas?

jes

Pri kio Linda parolas dum la veturo?

ŝi dankas kaj demandas pri liaj zorgoj

Ĉu la blondulo estas parolema?

ne

Gloser til kapittel 12

aĉeti - å kjøpe
akvo - vann
apud - ved siden av
brando - brennevin
ĉio - alt
denove - på ny
doloro - smerte
doni - å gi
duone - halvveis, halvt
eksplodi - å eksplodere
fraŭlino - frøken
glaso - glass
ĝemi - å sutre, klynke, stønne
heziti - å nøle
ja - jo
kiom - hvor mye

klara - klar
kvankam - selv om, enskjønt
largâ - bred
laŭ - i følge, langs
morti - å dø
plezuro - glede, fornøyelse
polico - politi
porti - å bære
pripensi - å tenke på
ricevi - å få, motta
seĝo - stol
soifi - å trøste
soifo - trøst
sufiĉa - nok, ganske
tiom - så mye
trinki - å drikke

Ĉapitro 12

Bob duone malfermas la okulojn, ilin refermas, ilin malfermetas denove, ilin refermas, ĝemas, kaj finfine malfermas ilin tute larĝe.

"Donu al mi ion por trinki," li diras.

"Trinki? Kion vi deziras trinki?" demandas Tom.

"Ion ajn. Brandon. Donu al mi glason da brando."

"Kiel vi sentas vin?" diras fraŭlino Marta, la flegistino.

"La kapo doloras," Bob respondas ĝeme. "Mi petas vin, bonvolu doni al mi ion por trinki."

"Ĉu vi bonvolas iri," Tom petas la flegistinon, "kaj alporti al li glason da brando?"

La flegistino iom hezitas, sed fine kapjesas.

"Ĉu mi ankaŭ voku la policon?" ŝi diras. "Li ja ricevis baton, baton sufiĉe fortan, por ke li iĝu senkonscia. Laŭ mia opinio, tio pravigas, ke oni venigu la policon. Ĉu vi ne konsentas?"

"Ankaŭ akvon," diras Bob, antaŭ ol Tom trovas la tempon respondi al Marta. "Mi tre soifas. Mi trinkos brandon plezure, sed unue mi trinku akvon. Bonvolu alporti al mi tre grandan glason da akvo kaj iom grandan glason da brando."

"Jes. Estus saĝe voki la policon," Tom respondas al la flegistino.

"Se vi ne alportos al mi ion por trinki, mi iros mem," diras Bob. "Mi tre soifas. Vi ne povas imagi, kiom soifa mi min sentas. Mi tuj iros trinki akvon. Kaj poste mi iros aĉeti brandon. Ĉu oni povas ricevi brandon en la memserva restoracio?"

"Ne, tute ne," Marta respondas, "sed mi havas brandon en mia ĉambro. Mi alportos ĝin al vi. Aŭ venu mem, se vi povas. Ĉu vi povas stariĝi?"

"Mi povas," diras Bob, tre malrapide stariĝante kun la helpo de Tom kaj de la flegistino, "kvankam dolore."

Ili iras al ŝia ĉambro.

"Trinku tiom da akvo, kiom vi deziras," ŝi diras. "Kaj poste mi donos brandon al vi. Eksidu sur tiun seĝon, ĝi estas tre komforta, vi vidos."

Bob sidiĝas sur la seĝon, iom ĝemas, kaj ricevas grandan glason da akvo kun videble grandega plezuro. "Doloras al mi la kapo," li diras.

"Diru," petas Tom, "kio okazis. Ĉu finfine vi klarigos al ni? Ni estas ege scivolaj."

Bob pripensas iomete, trinkas iom da akvo, metas la manon al la kapo kun dolora esprimo survizaĝe, kaj fine respondas:

"Mi ne povus klarigi. Nenio estas klara. Mi estis tie apud Gerda. Mi aŭdis nenion, mi aŭdis neniun bruon. Kaj subite ĉio eksplodis en mia kapo kaj mi mortis."

Demandoj por Ĉapitro 12

Diru al mi:

Kion Bob tuj deziras?

akvon

vinon

brandon

bieron

nenion

Kie oni povas trovi brandon?

en la ĉambro de la flegistino

en universitata restoracio

nenie

Kion Bob trinkas unue?

brandon

bieron

teon

akvon

Ĉu li povas bone klarigi, kio okazis?

jes

ne

Ĉu li aŭdis bruon?

jes

ne

Ĉu Bob vere mortis?

jes

ne

Respondoj por Ĉapitro 12

Kion Bob tuj deziras?

brandon

Kie oni povas trovi brandon?

en la ĉambro de la flegistino

Kion Bob trinkas unue?

akvon

Ĉu li povas bone klarigi, kio okazis?

ne

Ĉu li aŭdis bruon?

ne

Ĉu Bob vere mortis?

ne

Gloser til kapittel 13

absorbi - å absorbere
bedaŭri - å beklage
centro - senter, sentrum
daŭri - å vare
daŭrigi - å fortsette, få til å vare
ekzemplo - eksempel
feliĉa - lykkelig
feliĉe - heldigvis
forgesi - å glemme
ĝentila - høflig
ĝoja - glad
ĝojo - glede
hotelo - hotell
ie - et sted
interesa - interessant
interesi - å interessere
internacia - internasjonal
komenci - å begynne
konato - kjenning, bekjent
koncerni - å angå
koncerne ...n - angående
krome - dessuten

kutimi - å pleie, ha til vane
kutimo - vane
momento - øyeblikk
nacia - nasjonal
nacio - nasjon
nekonato - ukjent
perfekta - perfekt
persono - person
peza - tung
preciza - presis
proponi - å foreslå
rajti - å ha lov til
rajto - rettighet
rakonti - å fortelle
ridi - å le
rideti - å smile
rimarki - å merke seg, legge merke til
simila - liknende
stulta - dum
ŝofori - å kjøre, være sjåfør for
ŝoforo - sjåfør
teatro - teater
vojo - veg

Ĉapitro 13

La vojo ŝajnas longa, kiam oni silentas la tutan tempon. Linda estas parolema; krome, ŝi deziras ricevi informojn pri sia stranga kunulo; ŝi do tute ne ŝatas tiun longan silentadon. Kial ne provi denove? Ŝi decidas, ke ŝi rekomencos paroli. Se li ne ŝatos, nu, li esprimos sian malŝaton, kaj ili plu veturos senvorte, kaj la vojo plu ŝajnos longega.

"Vi diris...," ŝi komencas, ne sciante, kiel ŝi finos, sed feliĉe ideo tuj venas: "Vi diris, ke vi havas zorgojn. Nu, ofte oni sentas sin pli bone, kiam oni esprimas siajn zorgojn al iu."

"Vi estas scivolema, ĉu ne? Nu, mi ne volas esti malafabla kun tiel bela knabino, kiel vi. Pardonu, se mi ne montras min pli amikiĝema. Sed miajn zorgojn mi ne povas klarigi."

"Ĉu vi estas certa? Oni ofte imagas, ke afero estas neebla, ĉar oni ne scias, kiel komenci, sed..."

"Ne. Kiom koncernas min, ne estas tiel. Mi ne povas rakonti pri miaj zorgoj, ĉar ili koncernas personojn, pri kiuj mi ne rajtas paroli. Oni devas esti diskreta, ĉu ne? Ĉu vi ŝatus, ke viaj amikoj rakontu ĉion pri vi al nekonato?"

"Kompreneble ne. Mi bone komprenas vin. Fakte, mi ne estas speciale scivola. Mi komencis diri tion nur, ĉar mi trovis la silenton peza kaj la vojon pli kaj pli longa. Sed mi tute ne volus maldiskreti."

"Estas fakto, ke oni kutime interparolas, kiam oni veturas kune. Mi verŝajne ne estis tre ĝentila, lasante tiun silenton daŭri kaj daŭri pli kaj pli peze por vi. Mi eĉ ne rimarkis, ke silento estiĝas kaj daŭras. Mi estis absorbita de miaj pensoj, de miaj zorgoj, kaj ankaŭ de la vojo. Oni devas atenti la vojon, kiam oni ŝoforas, ĉu ne? Strange, kvankam vi estas tre bela kaj sidas tuj apud mi, plej proksime al mi, mi tamen forgesis pri vi. Nur ekzistis por mi la vojo en miaj okuloj, kaj la zorgoj en mia kapo."

"Ĉe mi okazis la malo. Mi daŭre pensis pri vi. Mi rimarkis, ke vi ne aspektas tre ĝoje. Vi ŝajnis malfeliĉa. Mi min demandis, ĉu mi povus helpi. Vi ja tre afable konsentis min veturigi. Mi sentas min danka. Mi volus redoni al vi similan servon. Mi opiniis, ke se mi helpas vin vortigi vian malĝojon, tio eble senpezigos vin, kaj mi estos kontenta agi helpe. Eble estas stulte, sed mi ĉiam deziras feliĉigi la homojn."

"Vere, vi estas tre bonkora. Mi ege bedaŭras, ke mi ne povas jesi al via propono. Sed, kiel mi jam diris, miaj zorgoj koncernas aferojn, pri kiuj mi ne rajtas rakonti. Nu, jen ni alvenas. Kie vi deziras, ke mi lasu vin?"

"Kien precize vi iras? Kie vi haltos? Kie vi lasos la aŭton? Vi povus lasi min tie. Estos plej facile por vi."

"Ĉiam scivola, ĉu ne? Vi ŝatus scii, kien mi iras," li diras ridante, dum Linda sentas sin ruĝiĝi, ĉar similan rimarkon ŝi tute ne atendis. Dum momento, ŝi ne scias, kiel respondi. Ŝi sentas sin stulta.

"Tute ne," ŝi fine diras, malvere. "Kien vi iras, tio tute ne interesas min. Mi proponis tion nur, ĉar tio ŝajnis plej facila. Sed se ĝenas vin, ke mi scios, vi povas lasi min ie ajn en la centro. Ekzemple ĉe la Internacia Hotelo, aŭ ĉe la Granda Teatro. Ĉiaokaze, mi treege dankas vin kaj mi facile trovos mian vojon. Jen. Tie ĉi estas perfekte. Koran dankon, kaj ĝis revido, kara sinjoro."

"Ĝis revido, kara spionino!"

La aŭto forveturas, kaj Linda ne povas forturni la okulojn de ĝi. Kara spionino, vere! Kion li volis diri? Ĉu li suspektus? Nia kompatinda Linda ne scias, kion pensi.

Demandoj por Ĉapitro 13

Diru al mi:

Kie sidas Linda?

ŝi staras ĉe la parkejo
en la aŭto
en la restoracio

Kial ŝi volas paroli kun la blondulo?

ĉar li estas interesa parolanto
ĉar li ploras
ĉar ŝi volas ekscii ion pri li
ĉar li plaĉas al ŝi

Ĉu la blondulo volas klarigi siajn zorgojn?

jes
ne

Kiel Linda klarigas sian scivolon?

ŝi diris ke ŝi vidis kion li faris
ĉar li estas bonkora
ĉar estas bone dividi zorgojn

Kien precize veturas la blondulo?

al la teatro
ni ne scias
al la meblovendejo

Kie nun staras Linda?

certe apud la Internacia Hotelo
certe apud la Granda Teatro
ni ne scias precize

Kion ŝi timas vidante la forveturantan aŭton?

ke ŝi neniam plu vidos lin
ke la junulo suspektis ke ŝi spionis lin
ke ŝi ne scias kie ŝi estas

Respondoj por Ĉapitro 13

Kie sidas Linda?

en la aŭto

Kial ŝi volas paroli kun la blondulo?

ĉar ŝi volas ekscii ion pri li

Ĉu la blondulo volas klarigi siajn zorgojn?

ne

Kiel Linda klarigas sian scivolon?

ĉar estas bone dividi zorgojn

Kien precize veturas la blondulo?

ni ne scias

Kie nun staras Linda?

ni ne scias precize

Kion ŝi timas vidante la forveturantan aŭton?

ke la junulo suspektis ke ŝi spionis lin

Gloser til kapittel 14

aero - luft
brako - arm
domo - hus
du - to
esperi - å håpe
fantomo - spøkelse
fenestro - vindu
fenestrokovrilo - skodde (til vindu)
horo - time
humuro - humor
iam - en gang
infano - barn
kampo - eng, hei, leir, område
kanti - å synge
kovri - å dekke til
krii - å rope, skrike
kuri - å løpe
kuraĝa - modig
kuraĝo - mot
laca - sliten, trett
laŭta - høylydt
libera - fri
lito - seng
ludi - å leke, spille

lumo - lys
malantaŭ - bak, etter
marŝi - å marsjere
monto - fjell
movi - å flytte seg
muskolo - muskel
nek... nek... - verken ... eller
nenie - ingensteds
patro - far
patrino - mor
plendi - å klage
plori - å gråte
pura - ren
roko - klippe, berg
sinsekve - rekkefølge
situacio - situasjon
soni - å lyde, høres
suno - sol
ŝlosi - å låse
ŝlosilo - nøkkel
ŝtono - stein
varma - varm
veki - å vekke
voĉo - stemme, røst

Ĉapitro 14

"Kie diable mi troviĝas?" diris al si Gerda, kiam ŝi vekigis. Ŝi kuŝis sur lito - sur malkomforta, tro mallarĝa lito - en ĉambro nekonata, en domo nekonata.

Mankis al ŝi forto, kaj ŝia tuta korpo iom doloris; ŝi estis laca, kvazaŭ ŝi estus laborinta multajn horojn sinsekve en la kampoj, kvazaŭ ŝi estus movinta pezajn rokojn kaj ŝtonojn dum multaj kaj multaj tagoj, sen eĉ horo da dormo, kvazaŭ ŝi estus marŝinta dum multaj kaj multaj semajnoj sur malfacila monta vojeto. Unuvorte, ŝi estis lacega, kaj ŝajnis al ŝi, ke ĉiuj muskoloj de ŝia korpo plendas pri troa laboro, nehome peza, nehome malfacila, nehome laciga.

Kaj tamen ŝi sciis, ke ŝi faris neniun korpan laboron; ŝi sentis sin malĝoja; ŝiaj okuloj malsekiĝis; ŝi ploris.

Ne estis multe da lumo en la ĉambro. Kvankam ŝi sentis sin tiel laca, tiel senforta, scivolo pri la situacio tamen superis ŝian deziron plu kuŝi. Ŝi sekigis siajn okulojn kaj ellitiĝis. Ŝi iris al la eta fenestro, esperante malfermi la dikajn fenestrokovrilojn, kiuj malhelpis la envenon de lumo. Ŝi ankaŭ esperis, ke ŝi vidos la sunon. Krome, estis tre varme en la ĉambro, kaj estus saĝe malfermi la fenestron por enlasi iom da pura aero. Sed ŝi ne sukcesis. Iu malhelpis, ke tiu malnova fenestro moviĝu.

Ŝi iris al la pordo; ĝi estis ŝlosita, kaj ŝlosilo nenie videblis. La ĉambro estis malbela, ne tre pura. Apud la muro staris tablo kaj seĝo. Ŝi sidiĝis sur la seĝon, metis la brakojn sur la tablon, la kapon en la manojn, kaj ploris. "Enŝlosita mi estas," ŝi pensis. "Oni enŝlosis min!"

Antaŭe ŝi ne multe pensis pri la plezuro esti libera. Liberi estis io perfekte natura: ŝi iris, kien ŝi deziris, sen iu ajn malhelpo, kaj tiu libereco ŝajnis rajto evidenta. Kaj nun oni malliberigis ŝin malantaŭ ŝlosita pordo. Ŝi, kiu tiom ŝatis ĝoji, ridi, kanti, kiu tiom ŝatis ludi kaj promeni sub la suno, nun ne plu trovis en si la humuron, kiu tiom ofte helpis ŝin en la malfacilaj horoj de la vivo. Ŝi ne povis vidi la eksteran sunon, kaj same en ŝia koro ne plu lumis la kutima suno de ĝojo.

Kaj jen subite ŝi reagis: ŝi iris al la pordo kaj ĝin batis kun plej granda forto; ŝi faris timigan bruon, sed nenio okazis. Ŝi vokis pli kaj pli laŭte, kriis, kriegis, samtempe piedbatante la pordon, sed venis neniu respondo, neniu reago. Senespera, ŝi revenis al la lito kaj rekuŝiĝis, pli laca ol iam ajn. Dum multaj horoj ŝi restis tiel, kuŝe, kaj fine, tro laca, ŝi ekdormis.

Vekis ŝin infana voĉo; ĝi venis el iu alia ĉambro, en la sama domo, tute certe; ĝi diris: "Neniam diru nek al via patro nek al via patrino, ke ni venis en la forlasitan domon. Estas malpermesite ludi ĉi tie. Se ili scius..." Alia voĉeto respondis: "Mi neniam diros. Nek al mia patro, nek al mia patrino. Ne havu zorgojn. Neniam oni scios, ke ni venis ludi ĉi tie."

Gerda diris: "Infanoj, ĉu vi aŭdas min?" Ŝia koro batis espere. "Iu parolis," sonis unu el la infanvoĉoj, sed aŭdeble la knabo ne parolis al Gerda, nur al sia kunulo. "Ĉu vi aŭdis?"

"Estis kvazaŭ voĉo de virino," diris la alia.

"Infanoj, venu, helpu min, mi estas mallibera, oni ŝlosis la pordon, mi estas enŝlosita, venu, mi petas, mi petegas, liberigu min, "Gerda plu petegis. Sed la reago de la infanoj estis plej senkuraĝiga.

"Venu!" kriis unu. "Estas fantomo!"

"Vi pravas," la dua respondis, "oni ĉiam rakontis pri fantomo en ĉi tiu forlasita domo. Fantomino, oni diris, kaj la voĉo estis ina. Ni rapide forkuru!"

"Mi timas," ankoraŭ diris la unua, dum la bruoj klarigis al Gerda, ke la du knaboj forkuras kaj lasas ŝin sola, sola, sola...

Demandoj por Ĉapitro 14

Diru al mi:

Ĉu Gerda sciis, kie ŝi estas?

jes

ne

Kiel aspektis la ĉambro, en kiu Gerda kuŝas?

hela

malhela

Kial Gerda estis lacega?

ĉar ŝi marŝis dum longa tempo

ni ne scias precize

ĉar ŝi multe laboris

Ĉu ŝi ŝatis sian malliberecon?

jes

ne

tio ne gravis por ŝi

Kiel ŝi provis liberiĝi?

malfermante pordon

malfermante fenestron

ŝi telefonis al ŝia familio

Kio vekis ŝin?

virina voĉo

malsato

infana voĉo

suno

Pri kio la infanoj parolis?

pri Gerda

pri la milito

pri la vetero

pri la bezono esti diskreta

Kial la infanoj ne helpis ŝin?

ili ne kredis ke ŝi estas ŝlosita

ili ektimis kaj pensis ke ŝi estas fantomo

ili ne aŭdis ŝin

Kun kiu Gerda estis post la forkuro de la infanoj?

sola

kun fantomo

kun profesoro Ronda

Respondoj por Ĉapitro 14

Ĉu Gerda sciis, kie ŝi estas?

ne

Kiel aspektis la ĉambro, en kiu Gerda kuŝas?

malhela

Kial Gerda estis lacega?

ni ne scias precize

Ĉu ŝi ŝatis sian malliberecon?

ne

Kiel ŝi provis liberiĝi?

malfermante pordon

Kio vekis ŝin?

infana voĉo

Pri kio la infanoj parolis?

pri la bezono esti diskreta

Kial la infanoj ne helpis ŝin?

ili ektimis kaj pensis ke ŝi estas fantomo

Kun kiu Gerda estis post la forkuro de la infanoj?

sola

Gloser til kapittel 15

cent - hundre
ĉefa - hoved-
ĉokolado - sjokolade
dek - ti
dek kvar - fjorten
dekstra - høyre
maldekstra - venstre
dolĉa - søt
flanko - side
frue - tidlig
hieraŭ - i går
kvar - fire
kvardek - førti
kvardek kvar - førtifire
magazeno - magasin, lager, kjøpesenter
mateno - morgen

meblo - møbel
nazo - nese
pano - brød
papero - papir
plani - å planlegge
plano - plan
plenplena - proppfull
poŝto - post
raporti - å rapportere
sako - sekk
speco - type, art
sporto - sport
strato - gate
ŝanco - sjanse
tasko - oppgave
teo - te
vendi - å selge

Ĉapitro 15

"Bonan matenon, ho plej bela, ĉu vi bone dormis?"

"Bonan matenon, Tom. Mi ne dormis tre multe. Kaj vi, ĉu vi dormis kontentige?"

"Perfekte, kara, perfekte. Sed diru do al via plej fidinda amiko, kial vi ne sufiĉe dormis."

"Ĉu ne estas klare al vi? Mi tro pensis. Mi pensadis tutnokte pri ĉio, kio okazis hieraŭ."

"Estas fakto, ke mi ne revidis vin hieraŭ, post kiam mi eliris kun Bob por okupiĝi pri Gerda. Ni lasis vin en la memserva restoracio kun la tasko observi la blondulon. Kiam mi revenis, vi estis for. Kien vi iris? Ĉu vi faros al mi precizan raporton?"

"Kun plezuro, sed ankaŭ vi raportos al mi poste, ĉu ne? Nu, mi veturis al la urbocentro kun tiu junulo. Mi rakontis al li, ke io fuŝa okazis al mia aŭto, kaj mi petis lin min veturigi. Li hezitis, sed fine decidis jese. Mi deziris lin paroligi, por ekscii pri li kiel eble plej multe, sed mi ne sukcesis. Ni diris unu al la alia nur tre banalajn aferojn."

"Ĉu vi almenaŭ scias, kien li iris en la urbo, laŭ kiuj stratoj, al kiu domo?"

"Atendu. Mi rakontos ĉion. Por ke mia peto ŝajnu natura, mi petis lin lasi min en la centro. Li lasis min ĉe la dekstra flanko de la Granda Teatro, kaj li veturis plu. Mi ne sciis, kion fari. Mi promenis en la urbo, pensante, ke mia ideo ne estis tiel bona: mi eksciis nenion pri li, kaj troviĝis sen aŭto en la mezo de la urbo. Fakte, mi sentis min iom stulta. Mi promenis de strato al strato, provante elpensi planon, kaj jen subite mi vidas lin eliri el la poŝtofiĉejo. Mi estis nekredeble bonŝanca. Imagu! Se mi estus troviĝinta naz-al-naze kun li ĝuste kiam li eliris el la poŝt-ofiĉejo...! Sed mi vidis lin sufiĉe frue por min kaŝi."

"Feliĉe, ke vi vidis lin sufiĉe frue!"

"Kiel mi diris: mi estis bonŝanca, mi vidis lin ĝustatempe. Nu, li iris piede, kaj mi decidis lin sekvi. Ĉu vi konas tiun grandan magazenon, kiu vendas kvardek malsamajn specojn de pano kaj ĉiaspecajn ĉokoladojn kaj aliajn dolĉaĵojn? Sur la maldekstra flanko de la strato, kiu iras al la Ĉefa Sportocentro. Estas granda vendejo de mebloj apude. Nu, ne gravas, ĉu vi konas aŭ ne. Li eniris tiun panejon, aŭ tiun dolĉaĵvendejon, aŭ tiun... nu... tiun pan- kaj dolĉaĵvendejon, kaj eliris post minuto portante paperan sakon, kiu aspektis plenplena. Ŝajnis, ke li aĉetis la tutan magazenon. Mi devas diri, ke ili vendas tre bonajn aĵojn en tiu ejo. Mi, kiu tiom ŝatas ĉokoladon kaj dolĉaĵojn, ofte irus tien kaj aĉetus multon, se mi ne timus dikiĝi. Nu...e... kion mi rakontis?"

"Vi raportis pri via spiona sekvado, sed vi devojiĝis de la ĉefa vojo de via raporto al flankaj konsideroj pri pano kaj ĉokolado. Fakte, ĉu vi deziras iom pli da pano? Kion vi trinkas ĉi-matene? Teon, mi vidas. Ĉu vi ŝatus, ke mi replenigu vian tason?"

"Jes, dankon. Mi plezure trinkos plian tason da teo. Dankon, Tom, kara. Nu, do..."

Demandoj por Ĉapitro 15

Diru al mi:

Kun kiu parolas Tom?

kun Tom

kun Linda

kun Gerda

kun flegistino

kun infanoj

Ĉu ŝi bone dormis?

jes

ne

Ĉu Tom raportas unue?

jes

ne

Ĉu ŝi sukcesis paroligi la blondulon en la aŭto?

jes

ne

Ĉu ŝi poste vidis lin?

jes

ne

Kion la blondulo aĉetis?

dolĉaĵojn

panon

ni ne povas scii precize

Kial Linda ofte irus al la vendejo por multon aĉeti?

ĉar ŝi volus renkonti la junulon unufoje pli

ĉar ŝi ŝatas dolĉaĵojn

Kial ŝi tamen ne faras tion?

ĉar dolĉaĵoj dikigas

ĉar ŝi ne volas renkonti la blondulon

ĉar ŝi ne rajtas manĝi dolĉaĵojn pro la diabeto

Kion trinkis Linda?

kafon

brandon

teon

akvon

Respondoj por Ĉapitro 15

Kun kiu parolas Tom?

kun Linda

Ĉu ŝi bone dormis?

ne

Ĉu Tom raportas unue?

ne

Ĉu ŝi sukcesis paroligi la blondulon en la aŭto?

ne

Ĉu ŝi poste vidis lin?

jes

Kion la blondulo aĉetis?

ni ne povas scii precize

Kial Linda ofte irus al la vendejo por multon aĉeti?

ĉar ŝi ŝatas dolĉaĵojn

Kial ŝi tamen ne faras tion?

ĉar dolĉaĵoj dikigas

Kion trinkis Linda?

teon

Gloser til kapittel 16

aĉa - dårlig
atmosfero - atmosfære
bonkora - godhjertet
bruna - brun
biero - øl
finfine - endelig
flugi - å fly
fojo - gang, tidspunkt
furioza - rasende
gratuli - å gratulere
grupo - gruppe
hundo - hund
je - uspesifisert preposisjon
ĵus - nettopp
kato - katt
kelnero - kelner, servitør
kia - hva slags
koko - hane
koloro - farge
krom - utenom
kuko - kake
kune - sammen

kvin - fem
manĝi - å spise
menuo - meny
mil - tusen
milito - krig
milit servo - militærtjeneste
muziko - musikk
naŭ - ni
noti - å notere
numero - nummer, tall
ok - åtte
plafono - tak (inne)
plato - plate
pseŭdo- - pseudo-
reala - reell, virkelig
rompi - å brette, knekke, knuse
salato - salat
soldato - soldat
supo - suppe
telero - tallerken
tri - tre
turka - tyrkisk
vesti - å kle seg

Ĉapitro 16

"Kie mi estis en mia raporto? Ha jes! Mi memoras. Li eliris el tiu vendejo kun papera sako plena je dolĉaĵoj."

"Eble estis ĉefe pano."

"Prave, eble pano. Ĉiaokaze, jen mi ekvidis lian aŭton, kiu staris flanke de la strato. Mi pensis: nun li forveturos aŭte, kaj mi ne plu povos sekvi lin. Sed ne. Li nur iris porti tiun sakon al la aŭto, ĝin metis en ĝin, reŝlosis la aŭtopordon, kaj plu piediris. Nur tiam mi havis la ideon noti la numeron de lia aŭta numerplato. Mi do eksekvis lin plu. Li paŝis sur la dekstra flanko de la strato, kaj mi sekvis iom malproksime sur la maldekstra flanko."

"Ĉu li rimarkis, ke vi lin sekvas?"

"Certe ne. Subite, li eniris restoracion. Mi hezitis: ĉu ankaŭ mi eniru? Aŭ ĉu mi tro riskos, ke li vidos kaj rekonos min? Unuflanke, mi deziris spioni lin. Aliflanke, la risko, ke li rekonos min, estis reala, kaj min ĝenis. Dum mi staris tie hezitante, eniris la restoracion grupo da soldatoj, eble ok aŭ naŭ, junaj viroj, kiuj militservis, videble. Dum ili eniris kaj la pordo estis malfermita, mi vidis, ke la restoracio estas granda kaj plena je homoj. Mi sekvis la ok aŭ naŭ soldatojn kaj trovis sidlokon ne tre videblan de la loko, kie mia blondulo ĵus eksidis."

"Li do estas via blondulo, ĉu?"

"Ne parolu malsaĝe. Vi perfekte scias, kion mi volas diri. Estis turka aŭ pseŭdoturka restoracio, kun stranga muziko kaj strangaj vestaĵoj. La kelneroj estis vestitaj per t.n. (=tiel nomataj) naciaj vestoj multkoloraj. Mi manĝis bonegan supon, sed poste ion, pri kio mi ankoraŭ nun min demandas, ĉu estis pecoj el hundo aŭ kato. Certe ne estis kokidaĵo, sed krom tio mi havas neniun certecon. Ankaŭ la salato estis tre bona, sed la kuko estis treege dolĉa, tro dolĉa por mi, kaj same la turka kafo; ĝi estis nekredeble plena je sukero, kaj mi manĝis tiom da kafpulvoro, kiom mi trinkis da kafo."

"Mi miras pri la grava loko, kiun konsideroj pri manĝo kaj trinko okupas en via spionraporto. Mi atendis aventurojn, sed venas ĉefe menuoj."

"Ne ridu pri mi, aŭ mi ne daŭrigos la rakonton. Okazis io. Du el la soldatoj estis furiozaj, ĉar la kelnero ne volis porti al ili bieron. Ili faris bruegon, kriegis, kriaĉis, la aliaj provis ilin silentigi, kaj finfine speco de milito komenciĝis inter ili. Ili ekbatis unu la alian kun rimarkinda forto. Subite, jen unu telero flugis tra la aero, poste du, tri, kvar, kvin aliaj teleroj, unu taso eĉ flugis ĝis la plafono..."

"Kia ĝojo! Kia plezuro! Kiajn perfektajn amikojn vi trovis!"

"Ĉefe, kia bruo! Ŝajnis, ke ili rompas mil glasojn samtempe, dum cent viroj kune kriaĉas, kaj dek muzikistoj provas kune superi la bruon de la telera milito."

"Tre bela atmosfero, ĉu ne? Mi gratulas vin. Estis kuraĝe resti tie."

"Jes. Kia vivo! Cetere, mi estas kuraĝa, ĉu vi neniam rimarkis?"

"Mi ne konas vin sufiĉe, sed via kuraĝo ne mirigas min. Bela, kuraĝa, riskema, aventurema, bonkora: vi estas la perfekta virino. Sed pri via perfekteco ni havos aliajn okazojn paroli. Kio okazis post la telera, glasa kaj turkakafa milito?"

"Mi rimarkis tre bedaŭrindan aferon, nome, ke la blondulo ne plu troviĝas en la restoracio. Li certe foriris, dum mi tiom interesiĝis pri la intersoldata milito. Mi vere bedaŭras mian mankon de observemo. Sed kion fari? Bedaŭri ne helpas, Mi fuŝis mian taskon. Mi provos ne fuŝi ĝin alifoje."

"Nu, prave, estas tre bedaŭrinda afero. Eĉ se nur ĉar ĝi montras, ke vi tamen ne estas plene perfekta. Sed mi almenaŭ ĝojas pri unu afero: vi fakte ne tiom interesiĝis pri via blondulo. Do eble vi pravas, eble li ne estas via blondulo, eble vi tamen preferas vian karan brunharan amikon Tom."

"Eble, eble. Sed ĉu vi vere scias, kial mi forturnis miajn okulojn de tiu blondulo, kvankam mi antaŭe decidis plej multe informiĝi pri li?"

"Nu, verŝajne ĉar..."

"Ĉar unu el tiuj junaj soldatoj estis tiel bela viro!"

Demandoj por Ĉapitro 16

Diru al mi:

Kion faris la junulo, post kiam li eliris el la vendejo?

li forveturis per aŭto

li iris al meblovendejo

li metis sakon en aŭton

Kien li subite eniris?

al panejo

al restoracio

al teatro

Kial Linda hezitis sekvi lin tien?

ĉar ŝi ne ŝatas restoraciojn

ĉar ŝi timis ke li rekonos ŝin

ĉar ŝi timas dikiĝi

ĉar ŝi ne havis tempon

Kiel aspektis la restoracio?

estis klasika muziko tie

estis ege moderna restoracio

estis turka aŭ pseŭdoturka

Kion manĝis Linda?

ŝi ne estis certa

katon

hundon

kokidaĵon

Kion faris la soldatoj?

komencis fari bruon

komencis paroli kun Linda

komencis kanti

Kia estas Linda?

timema

aventurema

malbonkora

Kio estas Linda?

knabino

knabo

eksterterulo

Kion rimarkas Linda post la telera milito?

ke la blondulo pliproksimiĝas al ŝia tablo

ke la blondulo malaperis

ke la blondulo estis vundita dum la batalo

Respondoj por Ĉapitro 16

Kion faris la junulo, post kiam li eliris el la vendejo?

li metis sakon en aŭton

Kien li subite eniris?

al restoracio

Kial Linda hezitis sekvi lin tien?

ĉar ŝi timis ke li rekonos ŝin

Kiel aspektis la restoracio?

estis turka aŭ pseŭdoturka

Kion manĝis Linda?

ŝi ne estis certa

Kion faris la soldatoj?

komencis fari bruon

Kia estas Linda?

aventurema

Kio estas Linda?

knabino

Kion rimarkas Linda post la telera milito?

ke la blondulo malaperis

Gloser til kapittel 17

aperi - å dukke opp, forekomme

deksepa - syttende

dua - andre

edzo - ektefelle (ektemann)

edzino - kone

frato - bror

fratino - søster

gardi - å beskytte

singardi - å passe seg

singarda - forsiktig

historio - historie

honesta - ærlig

ia - en slags

jaro - år

jarcento - århundre

kapti - å fatte, fange, fakke, oppfatte

konduki - å te seg, oppføre seg

kontroli - å kontrollere

krimo - krim, lovbrudd

kvara - fjerde

lasta - siste

marko - merke

mono - penger

motivo - motiv

plaĉi - å behage

preskaŭ - nesten

pro - på grunn av

problem - problem

riĉa - rik

rolo - rolle

sep - syv

serĉi - søke

solvi - å løse

suko - saft, juice

ŝtele - stjålet, tyvaktig

ŝteli - å stjele

tipo - type

tria - tredje

uzi - å bruke

Ĉapitro 17

"Sed kial, kial, kial?" diris la policano preskaŭ krie al sia edzino, kiu estis lia plej helpema kunlaboranto. "Diru al mi kial, kaj mi solvos la problemon. Oni ne kaptas homon por la simpla plezuro travivi aventuron! Ŝi ne estas riĉa. Ne kun la espero ricevi monon ili ŝin kaptis. Ŝi ĉiam vivis plej trankvilan, honestan vivon. Do, ne ĉar ŝi enmiksiĝis sin en iun kriman agadon ili ŝin kaptis. Pro kio do? Por kio?"

"Ŝi instruas, vi diris al mi. Kion do ŝi instruas? Kio estas ŝia fako?"

"Ŝi instruas historion, sed ŝi estas specialisto pri la sekretaj lingvoj de la deksepa kaj dekoka jarcentoj."

"Pro tio verŝajne ŝi malaperis, sed ni ne trovos la motivon uzante nur nian imagon. Ni prefere uzu la faktojn. Ni provu kunmeti ilin, rekunmeti la sinsekvon de la okazaĵoj. Kiel la afero komenciĝis?"

"Ni ne scias multon. Mi raportu jene. Du gestudentoj - Tom kaj Linda - rimarkis, ke alta blondulo metas ion en la tason de Gerda. Ili rimarkis pro lia kaŝa, ŝtela maniero agi. Iom poste, Gerda eliras el la memserva restoracio tra la pordo koridora. Tuj poste aŭdiĝas bruo, kvazaŭ iu falus. Bob, kiu aliĝis al Tom kaj Linda intertempe, eliras kune kun Tom. Ili trovas Gerdan en la koridoro: ŝi kuŝas senkonscia. Tom foriras serĉe al helpo, dum Bob gardas la junan profesorinon. Kiam Tom revenas kun la flegistino, Gerda malaperis, sed ĉi-foje Bob estas senkonscia, batita al-kape. Intertempe la blondulo eliris tra la alia pordo de la memserva restoracio, kaj sekvis Linda. Ŝi sukcesas kunveturi en lia aŭto, sed ne sukcesas igi lin diri ion helpan. Tamen ŝi notas la numeron, markon kaj tipon de la aŭto..."

"Ĉu la aŭto estis lia? Ĉu ne estis ŝtelita veturilo?"

"Ne. Verŝajne li ne suspektis, ke iu suspektos ion. Kiam ŝi petis, ke li veturigu ŝin, tio al li ne plaĉis, sed li verŝajne opiniis, ke estos eĉ pli suspekta malakcepti ŝin."

"Vi do scias, kiu li estas, ĉu ne?"

"Jes, ni kontrolis. Estas la frato de fraŭlino Marta, unu el la universitataj flegistinoj, tiu, kiun Tom venigis."

"Interese! Plej interese! La gefratoj eble kunlaboras en iu malhonesta agado. Kion ili respondas al via demandado pri tiuj strangaj okazaĵoj?"

"La flegistino nur rediras la samon, kiel Tom. Kaj la blondulon ni ankoraŭ ne pridemandis."

"Kial?"

"Por ke li ne suspektu, ke ni suspektas lin. Li estas nia sola ŝanco retrovi Gerdan. Bedaŭrinde, en la lastaj tagoj, li vivas plej normalan vivon, iris al neniu speciala loko, faris nenion atentindan. Eble li ludis sian rolon kaj ĝin finis. La aliaj - tiuj, kiuj forkuris kun Gerda, kiam Bob, kiu gardis ŝin, estis senkonsciigita - certe estas la gravuloj. Ili devas ekzisti, ĉar nek la alta blondulo, nek lia fratino Marta povis forporti Gerdan. Se evidentiĝos, ke la tasko de la blondulo estis nur faligi ian dormigan substancon en la trinkaĵon de Gerda, ni lin pridemandos. Ni ĝis nun esperis, ke li kondukos nin al la malaperinta belulino. Sed pli kaj pli ŝajnas, ke tio ne okazos.

Demandoj por Ĉapitro 17

Diru al mi:

Pri kio parolas la policano?

pri la drogoj

pri la motivoj de la forkapto

pri la mono de Gerda

Kion precize instruas Gerda?

lingvistikon

historion

sekretajn lingvojn

Kiu estas la alta blondulo?

filo de Marta

frato de Marta

frato de Gerda

filo de profesoro Ronda

Kiu estas Marta?

filino de blondulo

bofratino de blondulo

fratino de blondulo

patrino de blondulo

Kial oni ankoraŭ ne pridemandis la blondulon?

ĉar li estas ĉefo de grupo

ĉar ili ne scias kie li estas

ĉar oni esperas ke la blondulo pliproksimigos la policanon al Gerda

Kiel la policano esperas trovi Gerdan?

ili esperas ke Marta diros kie estas Gerda

sekvonte la blondulon

ili esperas ke infanoj montros la vojon

Respondoj por Ĉapitro 17

Pri kio parolas la policano?

pri la motivoj de la forkapto

Kion precize instruas Gerda?

historion

Kiu estas la alta blondulo?

frato de Marta

Kiu estas Marta?

fratino de blondulo

Kial oni ankoraŭ ne pridemandis la blondulon?

ĉar oni esperas ke la blondulo pliproksimigos la policanon al Gerda

Kiel la policano esperas trovi Gerdan?

sekvonte la blondulon

Gloser til kapittel 18

antaŭ longe - for lenge siden, langt tilbake
aparato - apparat
baki - å bake
bezoni - å behøve
brakhorloĝo - armbåndsur
dokumento - dokument
elporti - å utholde
filo - sønn
filino - datter
frukto - frukt
hejmo - hjem
hejme - hjemme
hejmen - hjemover
horloĝo - klokke
ĵeti - å kaste
kasedo - (lyd-)kassett
legi - å lese
letero - brev
malsata - sulten
malsati - å sulte

obei - å adlyde
obstina - sta, obsternasig
orangô - appelsin
pasi - å passere
pasigi - å passere noe
plumo - fjær, fyllepenn
pomo - eple
preni - å ta
principo - prinsipp
promesi - å love
radio - radio
sata - mett
serpento - slange
skribi - å skrive
suferi - å lide
ŝanĝi - å forandre, endre
ŝanĝigi - å endres, forandre seg
ŝiri - å rive, slite
terura - forferdelig
tial - derfor

Ĉapitro 18

"Via situacio ne plaĉas al vi, ĉu? Vi dezirus ŝanĝi ĝin, ĉu ne? Nu, estas facile ŝanĝi vian situacion.

"Vi ŝatus manĝi ion, ĉu ne? Pecon da pano vi deziras, tute certe. Aŭ ĉu frukton? Jen, rigardu, mi havas pomon kaj oranĝon por vi. Kiel belaj ili estas! Plenaj je suko, evidente. Se vi estus konsentinta labori por ni, vi jam estus plene sata. Kaj jen io alia: kuko. Ĉu ne bonega, belega, manĝinda kuko? Ankoraŭ varma, ĵus bakita. Tuŝu, sentu mem, kiel plaĉe varmeta ĝi estas. Vi malsatas nur pro via stulteco. Se vi estus saĝa, vi konsentus fari la etan laboron, kiun mi petas de vi, kaj vi tuj ricevus la manĝaĵojn. Mi bedaŭras, ke vi estas tiel obstina. Estas bedaŭrinde, vidi tiel belan knabinon suferi pro malsato. Mi sincere bedaŭras vian obstinecon. Nur eta "jes", kaj ĉio ĉi estos via."

Li ŝajnigas sin afabla, sed estas io tre aĉa en lia vizaĝa esprimo. Gerda sentas sin pli kaj pli malforta. Estas varme en ĉi tiu ĉambraĉo, kio ne estas facile elportebla. Krome, ŝi malsatas, kaj la vido de tiu pomo kaj de tiu oranĝo estas vere suferiga. Kaj tamen ŝia devo estas diri "ne".

"Ĉu vi legis la dokumenton, ĉu vi komprenis ĝin?" li aldonas, kvazaŭ espere.

Kompreneble ŝi legis: ŝi estis scivola. Almenaŭ ŝi bezonis scii, kial oni ŝin kaptis kaj senigis je libereco. Tial ŝi legis. Estis malfacile kompreni, komence, sed iom post iom ŝia memoro plene revenis, ŝi rememoris la principojn de tiu sekreta lingvo, kaj ŝi sukcesis kompreni ĉion; ŝi havis nenion alian por fari. Dum multaj horoj ŝi estis sola kun tiu dokumento, kiun ili lasis al ŝi. Sed ŝi decidis neniam respondi al ili; ŝi ja antaŭ longe promesis al Profesoro Kosadi, ke pri tio ŝi ĉiam silentos. Neniam ŝi ŝanĝos sian decidon.

"Ĉu vi legis la dokumenton?" sonas duan fojon la aĉa voĉo. Ŝi plu silentas, kaj li eliras, furioza. Li eliras kun la pano, la pomo, la oranĝo kaj la kuko. Feliĉe, ke almenaŭ ili lasis al ŝi akvon, varmaĉan akvon, jes ja, apenaŭ trinkeblan, certe, preskaŭ ne sensoifigan, prave, sed tamen akvo. Malsaton eblas pli malpli elporti, sed soifon ne.

Minutoj pasas. Multaj minutoj. Unu horo, du horoj, ĉu tri horoj? Ĉu multaj horoj? Kiel scii? Ne estas horloĝo sur la muro, kaj ili prenis ŝian brakhorloĝon. La lumo apenaŭ ŝanĝiĝas en la ĉambro, pro la nmoveblaj fenestro-kovriloj. Ĉu estas frue, ĉu estas malfrue, ŝi tute ne povas scii. Tago, nokto, mateno, vespero ĉi tie estas samaj. Sunlumo neniam envenas.

Kaj jen la aĉulo revenas, kun radio-kaj-kased-aparato. Li enmetas kasedon, kaj irigas la aparaton. Eta, plenda plorema voĉeto aŭdiĝas, kaj ŝiras la koron de Gerda:

"Patrino, patrineto mia, mi petegas vin. Faru, kion ili volas.

Ili kaptis min. Mi ne scias, kie mi estas. Estas terure. Mi timas. Mi tiom deziras reiri hejmen. Mi petegas vin, faru tion, kion ili deziras. Se ne, ili faros malbonon al mi. Ili ne diris, kion. Ili ne volas diri. Sed mi scias, mi sentas, ke estos terure. Kompatu min, kara, kara patrino. Kompatu vian filinon. Mi timegas. Rapidu, rapidu, ke plej frue ili liberigu min. Ili ne volas, ke mi parolu pli longe, sed mi havas paperon kaj plumon, kaj mi tuj skribos leteron al vi. Mi nur petegas: obeu ilin!"

"Jen la letero," li kriaĉas, kaj post ridaĉo li aldonas:

"Nu, tio verŝajne sufiĉos. Mi revenos post iom da tempo. Mi estas certa, ke vi iĝos saĝa, finfine. Kaj jen. Prenu ĉi tion, ĝi helpas vin pensadi." Kaj tion dirante, li ĵetas al ŝi belegan pomon. Gerda sentas sin, kvazaŭ Eva ĉe l' serpento.

Petro: Eble ni forkuris tro rapide. Ĉu vere fantomoj ekzistas?

Ralf: Ĉu vi volas raporti pri la voĉo al viaj gepatroj? Se jes, vi ne plu estas mia amiko. Se ili scios, ke ni ludis en la malpermesita domaĉo, vi...

Petro: Ne. Mi tute ne volas diri al la gepatroj, ke ni ludis tie. Tio estas nia sekreto. Mi nur v...

Ralf: Jes. Sekreto kunigas la amikojn. Se vi gardos la sekreton, vi restos mia amiko. Sed se vi malkaŝos ĝin al granduloj, mi... mi... mi suferigos vin, mi igos vin plori tiel grave, ke neniam plu en via tuta vivo vi forgesos tiun tagon. Kredu min, en via tuta vivo, tio estos la lasta fojo, kiam vi rompis promeson. Kio? Ĉu tio igas vin ridi?

Petro: Mi ne ridas, mi nur v...

Ralf: Ankaŭ mi ne ridas. Mi parolas plej serioze. Oni ne ridas pri veraj danĝeroj, ĉu? Kaj se vi...

Petro: Sed mi tute ne volas diri ion al la gepatroj. Mi nur...

Ralf: Kaj se vi rakontos ĝin en la lernejo, ne estos pli bone por vi. Mi plorigos vin tute same. Mi malpurigos viajn vestojn, kaj via patrino krios furioze kiam vi revenos hejmen. Mi kuŝigos vin en akvo kaj sidos sur via kapo. Mi kaptos vin per mia speciala kaptilo kaj veturigos vin en la montaron kaj forlasos vin tie, kaj vi estos tute sola kaj perdita, kaj vi ploros. Vi...

Demandoj por Ĉapitro 18

Diru al mi:

Kiu parolas komence de la ĉapitro?

Gerda

Marta

kaptisto

blondulo

Kiel sentas sin Gerda?

malsate

sate

malvarme

kontente

Kiom facile ŝi legis la dokumenton?

facile

ŝi tute ne komprenis ĝin

malfacile

Kial ŝi ne diras, kio estas skribita en la dokumento?

ĉar ŝi promesis al profesoro Kosadi

ĉar ŝi timis ke ili murdos ŝin

ĉar ŝi volis mem profiti de tiu ĉi dokumento

Kion kunportas la aĉulo?

brakhorloĝon

akvon

radio-kaj-kased-aparaton

ni ne scias precize

Kia estas la voĉo de la filino de Gerda?

trankvila

kuraĝa

plorema

gaja

Kion Gerda ricevas por manĝi?

tomaton

pomon

oranĝon

nenion

Respondoj por Ĉapitro 18

Kiu parolas komence de la ĉapitro?

kaptisto

Kiel sentas sin Gerda?

malsate

Kiom facile ŝi legis la dokumenton?

malfacile

Kial ŝi ne diras, kio estas skribita en la dokumento?

ĉar ŝi promesis al profesoro Kosadi

Kion kunportas la aĉulo?

radio-kaj-kased-aparaton

Kia estas la voĉo de la filino de Gerda?

plorema

Kion Gerda ricevas por manĝi?

pomon

Gloser til kapittel 19

Ĉapitro 19

Petro: Vi eĉ ne scias ŝofori. Mi ne kredas je via kaptilo. Kaj cetere, mi nur...

Ralf: Jes, mi scias ŝofori.

Petro: Vi ne rajtas ŝofori ĉar vi estas tro juna. Kaj vi ne havas aŭton.

Ralf: Mi ne zorgas pri tio, ĉu mi rajtas aŭ ne. Se mi farus nur tion, kion mi rajtas fari, mi farus nenion. Mi ŝtelos iun veturilon, jes, mi ŝtelos veturilon de iu instruisto en la lernejo kaj veturigos vin sur monton kaj lasos vin tie kaj vi ploros. Se vi parolos al iu el niaj samklasanoj aŭ samlernejanoj, la tuta lernejo ekscios pri la virino el la malnova domaĉo, kaj poste la gepatroj...

Petro: Vi diris "virino", do vi ne kredas, ke estas fantomo. Vi do konsentas, ke...

Ralf: Kompreneble mi ne kredas je fantomoj. La virino, kiun ni aŭdis, estas virino, kiun mi kaptis kaj gardas tie. Mi planas igi ŝin mia servistino: ŝi faros ĉion, kion mi volos. Kaj se vi parolos pri ŝi... Nu, mi ne volas paroli pri tio, kio okazos al vi, ĉar vi tro timus...

Demandoj por Ĉapitro 19

Diru al mi:

Kiuj estas Petro kaj Ralf?

policianoj

infanoj

gefratoj

Kial Ralf provas timigi Petron?

ĉar li ne volas ke Petro rakontu kie ili estis

ĉar li volas mem rakonti pri la afero pli frue

Kiamaniere li provas timigi lin?

dirinte ke li batos Petron

dirinte ke li portos Petron al fora loko kaj lasos lin tie

dirinte ke li ŝtelos vestaĵojn de Petro

Ĉu Petro estas timigita?

jes

ne

Kion Ralf rakontas pri la virino?

ke li kaptis ŝin

ke ŝi estas fantomo

Respondoj por Ĉapitro 19

Kiuj estas Petro kaj Ralf?

infanoj

Kial Ralf provas timigi Petron?

ĉar li ne volas ke Petro rakontu kie ili estis

Kiamaniere li provas timigi lin?

dirinte ke li portos Petron al fora loko kaj lasos lin tie

Ĉu Petro estas timigita?

ne

Kion Ralf rakontas pri la virino?

ke li kaptis ŝin

Gloser til kapittel 20

amatoro - amatør
aŭskulti - å lytte
bonvena - velkommen, kjærkommen
celo - mål
ĉiu - alle
digna - verdig
diversa - forskjellig
dubi - å tvile
emo - lyst, vane
esplori - å utforske
esploro - utforskning, oppdagelse
kisi - å kysse
kondiĉo - betingelse
malkovri - å oppdage, avdekke
necesa - nødvendig
nigra - svart

onklo - onkel
onklino - tante
prezenti - å presentere
salti - å hoppe
savi - å redde, spare
seruro - lås
ses - seks
streĉi - å strekke, stresse
sub - under
teni - å holde
sin teni - å holde seg, føre seg
sinteno - holdning
traduki - å oversette
trans - tvers over
verda - grønn
viziti - å besøke

Ĉapitro 20

Paŝoj. Oni paŝas sur la strato. Gerda aŭskultas atente; ŝi antaŭsentas, ke io grava baldaŭ okazos. Bruo de multaj homoj. Ili venas. Ili ŝajnas multaj, laŭ la bruo: ĉu nun oni venos grupe por ŝin suferigi? Ŝlosiloj. Bruo de ŝlosiloj trans la pordo. Iu enmetas ŝlosilon en la seruron. Ŝi scias, ke ne estas ŝia kutima vizitanto. Li ne agas tiel. Li enmetas tre rapide la ŝlosilon, ĝin turnas, eniras. Ne ĉi tiu. Li provas unu fojon. Ne sukcesas. Plia bruo de ŝlosiloj. Alian fojon li provas, sen pli da sukceso. Li provas ree kaj ree per diversaj ŝlosiloj. Aŭdeblas, ke li ne konas la seruron. Kiam li enmetis ŝlosilon, li tenas ĝin laŭ diversaj direktoj, kvazaŭ li ludus per ĝi, verŝajne ĉar li esploras nekonatan seruron.

Kaj jen li fine sukcesas! Li eniras.

"Polico!" li diras, kaj Gerda devas superi fortan emon salti al li por lin kisi. Estas alta viro, maldika, kun nigraj haroj kaj verdajokuloj, kiu sin tenas tre digne.

Post li venas aliaj homoj, multe pli junaj. Ŝi jam vidis tiujn vizaĝojn. Studentoj ili estas. Ilia sinteno estas tute malsama: senstreĉa.

"Tiuj gejunuloj multe helpis min," la policano klarigas. "Ni ne estas sufiĉe multaj en la polico por ĉion fari, kaj ilia helpo estis tre bonvena." Kaj li prezentas ilin: Tom, Bob, Linda.

Kiam ŝi aŭdis la paŝojn, Gerda imagis, ke venas sep, ok, eble naŭ homoj, sed almenaŭ ses; fakte, ili estas nur kvar.

"Mia filino...?" ŝi demandas, kaj ŝi apenaŭ povas eligi la du vortojn, tiom ŝi timas la respondon.

"Savita: ŝi nun estas en via hejmo, kun via edzo. Viaj kaptintoj estas amatoroj, kiuj agis fuŝe. La etulino estis ĉe la onklino de tiu f-ino (=fraŭlino) Marta, la universitata flegistino. Ni facile trovis ŝin. Ŝi tre ĝojis revidi la patron, kaj la hejmon, kompreneble."

"Ho, mi dankas, mi dankegas vin. Via diro ŝanĝas mian tutan vivon. Sed diru: kiel vi alvenis ĉi tien? Kiel vi malkovris, ke ili tenas min enŝlosita en ĉi tiu domaĉo?"

"Du knaboj rakontis pri voĉo en ĉi tiu malnova, forlasita domo. Dank' al ili... Sed nun rakontu vi. Kion viaj kaptintoj celas? Kio estas ilia celo? Kial vin teni mallibera?"

"Ili volas, ke mi traduku malnovan dokumenton. Mi malkonsentis. Tiam ili opiniis, ke perforte ili sukcesos. Ili preskaŭ sukcesis. Per malsato, unue, kaj poste per la mesaĝo de mia filino. La malsato ne estis facile elportebla, kredis min, sed la mesaĝo sur-kaseda...! Fakte mi terure malsatas nun. Mi petas, ĉu iu el vi bonvolus iri aĉeti manĝaĵon por mi? Io ajn estos bonvena."

Linda foriras por aĉeti manĝaĵojn.

"Vi rakontos al mi, ĉion, senmanke," ŝi diras al la du knaboj elirante.

Gerda raportas pri la dokumento; ŝi tenas ĝin enmane kaj tradukas, vorton post vorto; krome, ŝi donas ĉiujn necesajn klarigojn.

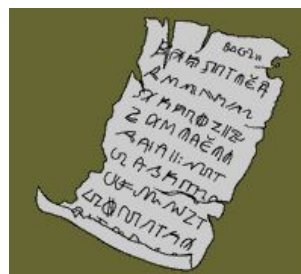
La policano kapjesas komprene. Gerda klarigas al li ankoraŭ pli pri la kondiĉoj de sia mallibereco. Kaj jen la policano havas ideon.

"Bob, ĉu vi konsentus kaŝi vin sub la lito, se iu envenus?"

"Kial?"

"Mi havas planon. Mi ŝatus, ke ni ĉiuj foriru, krom vi kaj Gerda, kaj ke ŝi diru al la kaptinto, ke ŝi konsentas klarigi al li, kio estas skribita sur tiu papero, mi volas diri: sur tiu malnova dokumento. Ili tiam agos laŭ la dokumento, kaj ni kaptos ilin tiom pli facile. Sed tamen, ni ne rajtas riski, ke Gerda suferu. Kiu scias? Kiam ŝi ne plu estos necesa por ili, ili povus... Nu, vi komprenas. Vi restos ĉi tie, kaj kiam vi aŭdos paŝojn proksimiĝi, vi kaŝos vin sub la lito, kaj bone atentos ĉion, kio okazas. Gerda diris, ke ĉiam venas nur unu persono, unu viro, maldika ulo, ne tre forta. Fortulo kiel vi tuj superos lin, se necese."

Bob konsentas, kvankam, se diri la veron, kun iom duba esprimo.

Demandoj por Ĉapitro 20

Diru al mi:

Kion aŭdas Gerda?

ŝlosilojn
aĉajn kriojn
nenion
infanojn

Kiel ŝi scias, ke ne venis la kutima vizitanto?

ĉar alvenantoj kriis laŭte
ĉar alvenantoj ne konis la seruron
ĉar ili rapide venis

Kiujn prezentas la policano al Gerda?

Rafon kaj Petron
Bobon, Ralfon kaj Lindan
Tomon, Bobon kaj Lindan

Pri kio estas la unua demando de Gerda?

pri ŝia filino
pri la letero
pri la kaptistoj

Kiel la kaptintoj celis igi Gerdan kunlabori?

per mono
per kapto de filino de Gerda
per vundo

Por kio foriras Linda?

por aĉeti ion por trinki
por vidi ĉu iu iros
por aĉeti ion por manĝi

Kial la policano petas, ke Bob restu kun Gerda?

ĉar li ne fidus Gerdan
por ke Bob gardu Gerdan
ĉar li scias ke Bob amas Gerdan

Respondoj por Ĉapitro 20

Kion aŭdas Gerda?

ŝlosilojn

Kiel ŝi scias, ke ne venis la kutima vizitanto?

ĉar alvenantoj ne konis la seruron

Kiujn prezentas la policano al Gerda?

Tomon, Bobon kaj Lindan

Pri kio estas la unua demando de Gerda?

pri ŝia filino

Kiel la kaptintoj celis igi Gerdan kunlabori?

per kupto de filino de Gerda

Por kio foriras Linda?

por aĉeti ion por manĝi

Kial la policano petas, ke Bob restu kun Gerda?

por ke Bob gardu Gerdan

Gloser til kapittel 21

adiaŭ - ha det
alpreni - å ta til seg
aresti - å arrestere
aviadi - å fly (med flymaskin)
aviadilo - flymaskin
bando - band
bileto - billett
botelo - flaske
Budho - Buddha
detalo - detalj
difini - å definere
elito - elite
enamiĝi - å forelske seg
filozofio - filosofi
firma - fast, sterk, streng
flughaveno - lufthavn
foto - fotografi
harmonio - harmoni
haveno - havn
indiki - indikere, vise
insulo - øy
islamo - islam
jen... jen... - både ... og ... (dette og hint)
judo - jøde
katoliko - katolikk

kaverno - grotte, hule
kolbaso - pølse
konstante - konstant
kopio - kopi
lakto - melk
lando - land
libro - bok
lui - å leie
membro - medlem
morala - moralsk
naski - å føde
naskiĝi - å bli født
ortodoksa - ortodoks, konservatorisk
persekuti - å forfølge
popolo - folkeslag
protestanto - protestant
regiono - region
religio - religion
signalo - signal
societo - forening
ŝtato - stat
tendo - telt
trezoro - skatt, rikdom
valori - å ha verdi, være gyldig
valoro - verdi

Ĉapitro 21

Gerda sentas sin pli bone. Ŝi ĵus finis manĝi. Foriris Linda, Tom kaj la policano. Ŝi parolas kun Bob, tre mallaŭte. Ili ja devas atenti, ĉu iu proksimiĝas aŭ ne. Feliĉe, eĉ sen speciale aŭskulti, ŝi ĉiam bone aŭdis, sufiĉe frue, kiam la aĉulo venas. Bob plaĉas al ŝi. Li estas granda kaj forta, kun esprimo de bonkora, sindonema hundo.

Ili parolas pri siaj vivoj, pri la lastaj okazaĵoj. Kiam ŝi parolas pri sia edzo, lia vizaĝo ŝanĝiĝas, alprenas iom malĝojan esprimon. Ĉu li enamiĝus al ŝi?

Kaj jen aŭdiĝas paŝoj. Bob saltas sub la liton, provas rapide trovi ne tro malkomfortan pozicion sub la lito. "Ne brui," li diras al si, "plej grave, plej necese estas ne brui!"

Envenas la gardanto, la aĉa malgrasulo, kiu, per siaj vortoj pri manĝo, tiom suferigis Gerdan. Sed ĉi-foje ŝi povos kontentigi lin. Kia plezuro!

"Mi konsentas," krias Gerda, kiam la maldika aĉulo malfermas la pordon. "Mi akceptas vian proponon. Mi ne plu elportas. Mi tradukos vian aĉan paperon. Liberigu mian filinon, kaj donu al mi manĝi, mi petas."

"Jen," simple diras la maldikuleto, kaj li elprenas el sako panon, kolbason, kukon, fruktojn, ĉokoladon, kaj eĉ botelon da lakto. Gerda manĝas silente; ŝi povus manĝi eĉ pli, kvankam ŝi ĵus iom manĝis. Bob, aŭdante la manĝobruon, pli kaj pli malsatas, sed kion li povus fari?

"Nu, bonvolu klarigi al mi, kio estas skribita sur tiu malnova papero," la vizitanto diras.

Kaj Gerda klarigas. Ŝi rakontas, ke temas pri la trezoro de la Lumoserĉantoj. La Lumoserĉantoj estis sekreta societo, kiu naskiĝis en la dekkvina jarcento kaj daŭris, jen forta, jen malforta, laŭ la epokoj, ĝis la mezo de la dekoka jarcento. Ĝi havis membrojn en tre multaj landoj, en popoloj plej malsamaj. Katolikoj, protestantoj, ortodoksuloj, judoj, islamanoj, budhanoj kaj aliaj estis membroj de tiu internacia aŭ supernacia societo. Ilia celo estis sekrete labori por la unuigo de la mondo, de la popoloj, por la harmoniigo de la religioj, kaj por ke la malsamaj tradicioj interkompreniĝu. Ili estis morala kaj filozofia elito. Ili estis elpensintaj sekretan lingvon, kiu ebligis al ili komuniki, el kiu ajn lando aŭ popolo ili estis. La ŝtatoj, kiam ili malkovris la ekziston de la Lumoserĉantoj, ektimis tiujn homojn, miskomprenis iliajn celojn, kaj ilin persekutis. Inter la Lumoserĉantoj, tre riĉaj homoj troviĝis. Tial, laŭ diversaj malnovaj dokumentoj, ilia trezoro estas multvalora. Tiu ĉi papero estas fotokopio de dokumento, kiu tre precize indikas, kie oni kaŝis la trezoron. Gerda klarigas, tradukas, kaj la viro notas ĉiun detalon sur etan notlibron. Kiam ŝi finis, li diras:

"Dankon. Nun ni havas, kion ni deziris. Mi foriras. Mi lasas vin tie ĉi. Ni decidis poste, kion ni faros el vi. Adiaŭ, belulino, adiaŭ."

Nur post kiam la pordo fermiĝis kaj la bruo de la paŝoj forsvenis, aŭdiĝas de sub la lito voĉo, kiu diras:

"Ĉu vi lasis al mi iom de tiu kuko?"

Demandoj por Ĉapitro 21

Diru al mi:

Pri kio parolas Gerda kaj Bob?

pri la sekretaj lingvoj

pri la policano

pri siaj vivoj

Kio okazas post iom da tempo?

alvenis aĉulo sed Bob ne sukcesis kaŝi sin sub la liton

alvenis aĉulo kaj Bob sukcesis kaŝi sin sub la liton

alvenis tri aĉuloj kaj komenciĝis batalo

Kion promesas Gerda?

ŝi promesas ke ŝi sinmortigos

ŝi promesas ke ŝi tradukos leteron

Pri kio temas la papero?

pri la trezoro

pli la historio de Lumoserĉantoj, pri la gramatiko de sekreta lingvo

Kiuj estas la Lumoserĉantoj?

anoj de nova religio

serĉantoj de trezoroj

sekreta societo

marrabistoj

Kial la ŝtatoj persekutis ilin?

ĉar ŝtatoj miskomprenis iliajn celojn

ĉar ŝtatoj en dek-oka jarcento volis mem krei komunan lingvon

Kiam la aĉulo foriras?

post kiam li malkovris Bob sub la lito

post kiam Gerda tradukis ĉion

post kiam li mortigis Gerdan

Respondoj por Ĉapitro 21

Pri kio parolas Gerda kaj Bob?

pri siaj vivoj

Kio okazas post iom da tempo?

alvenis aĉulo kaj Bob sukcesis kaŝi sin sub la liton

Kion promesas Gerda?

ŝi promesas ke ŝi tradukos leteron

Pri kio temas la papero?

pri la trezoro

Kiuj estas la Lumoserĉantoj?

sekreta societo

Kial la ŝtatoj persekutis ilin?

ĉar ŝtatoj miskomprenis iliajn celojn

Kiam la aĉulo foriras?

post kiam Gerda tradukis ĉion

Gloser til kapittel 22

danci - å danse
familio - familie
gardostari - å stå vakt
hodiaŭ - i dag
kosti - å koste
maro - hav
morgaŭ - i morgen
multekosta - dyr
pagi - å betale
parto - del

prepari - å forberede
rimedo - middel
supre - ovenpå, oppe
supren - oppover
malsupre - nede, nedenfor
malsupren - nedover
ŝipo - skip
temperaturo - temperatur
tero - jord
vetero - vær
vojaĝi - å reise

Ĉapitro 22

Baldaŭ venis la policanoj, por ilin liberigi. Gerda reiris hejmen, al siaj filino kaj edzo. Sed Bob rapidis al la flughaveno. Li volis ĉeesti kun Linda kaj Tom, kiam la policano arestos la kaptintojn de Gerda.

Estis sufiĉe multekosta vojaĝo, sed la familio de Gerda - riĉa familio - pagis por ili la bileton, tiel esprimante sian dankemon.

Ĉar la policano kaj la gejunuloj sciis pli frue ol la ŝtelistoj, kie troviĝas la trezoro, ili havis multe da tempo por prepari sin. Ili ne dubis, ke la aliaj venos kiel eble plej baldaŭ, kaj ke la tuta bando venos. Kutime tiaj homoj ne fidas sin reciproke, kaj volas kune ĉeesti por certigi, ke neniu kaŝos por si parton de la trovaĵo.

La loko indikita troviĝis ĉe la piedo de monto, en kaverno, kie, videble, neniu paŝis jam de jaroj.

"Feliĉe, ke ili ne kaŝis tiun trezoron trans la maro, ekzemple sur insulo, kien nur per ŝipo oni povas iri. Se estis vere internacia societo, kiel Gerda diris, tio estis ebla, ĉu ne?" Tiel parolis Linda.

"Vi pravas," diris Tom. "Mi tute ne ŝatus vojaĝi ŝipe. La maro ĉiam igas min malsana. Mi ŝatas rigardi la maron, resti ĉe la maro, libertempi apud la maro, sed ne vojaĝi per ŝipo sur ĝi: ŝipoj konstante dancas sur la maro, kaj ilia danco tute ne plaĉas al mi. Feliĉe, ke hodiaŭ oni povas iri preskaŭ ien ajn aviadile. Aviadiloj preskaŭ tute ne dancas. Sed eĉ aviadiloj nur duone plaĉas al mi. Plej multe mi preferas, kiam mi veturas sur tero, sur bona firma tero. Mi bezonas sub mi ion pli firman ol akvo kaj aero. Plej plaĉe estas promeni piede sur bona tera vojo. Mi..."

Sed Linda interrompis lian paroladon, iom strangan en tiuj kondiĉoj, en kiuj ili troviĝis:

"Kiam alvenos la trezor-serĉantoj, laŭ via opinio?" ŝi demandis la policanon.

"Morgaŭ, tute certe. Ili ne povus alveni hodiaŭ, ĉar ne plu estis aviadilo post la nia, kaj aŭte ili bezonus la tutan nokton. Verŝajne Bob flugos en la sama aviadilo."

La temperaturo estis plaĉa, kaj bela la vetero. Ili starigis sian tendon en la proksimeco, tamen bone prizorgante, ke ĝi ne estu videbla por alvenantoj. La sola maniero, laŭ kiu la trezorserĉantoj povus alveni antaŭ la morgaŭa tago, estus, ke ili flugu per malgranda aviadilo, speciale luita. Sed lui specialan aviadilon kostas tiel multe, ke plej verŝajne ili ne uzos tiun rimedon.

La sekvantan matenon, niaj amikoj vekigis frue. Tuj la policano kaj la gestudentoj aranĝis, ke ĉiu el ili, unu post la alia, gardostaros en loko, de kie eblas facile observi la solan vojon - aŭ pli ĝuste vojaĉon - laŭ kiu oni povas proksimiĝi al la kaverno, kaj ke ĉiu havos en la kaverno sian difinitan kaŝejon.

Post tri horoj da atendado, io fine okazis. Linda, kiu gardostaris en la iom alta observejo, faris la deciditan signalon, kaj rapide kuris de supre al siaj kunuloj.

"Aŭto alvenas!" ŝi kriis.

En tiu ege soleca regiono, kiu povus veni aŭte per tiu tera vojaĉo, se ne la trezorserĉantoj? La tri atendantoj sin kaŝis, ĉiu en sia difinita loko, malantaŭ rokoj, da kiuj oportune troviĝis multe en la kaverno.

Demandoj por Ĉapitro 22

Diru al mi:

Kie troviĝas la loko indikita?

sur la insulo

ĉe piedo de monto

en la maro

Kial Tom tute ne ŝatus vojaĝi ŝipe?

ĉar li timas vojaĝi ŝipe

ĉar ne plaĉas al li maro

ĉar li kutime malsaniĝas vojaĝante per ŝipo

Kiel oni povas iri preskaŭ ĉien ajn?

trajne

ŝipe

aviadile

piede

Kiom da homoj atendas la trezorserĉantojn?

unue kvar poste kvin

unue tri poste kvar

unue du poste kvar

Kion rimarkas Linda observante la vojon?

biciklon

piedirantan personon

aŭton

Respondoj por Ĉapitro 22

Kie troviĝas la loko indikita?

ĉe piedo de monto

Kial Tom tute ne ŝatus vojaĝi ŝipe?

ĉar li kutime malsaniĝas vojaĝante per ŝipo

Kiel oni povas iri preskaŭ ĉien ajn?

aviadile

Kiom da homoj atendas la trezorserĉantojn?

unue tri poste kvar

Kion rimarkas Linda observante la vojon?

aŭton

Gloser til kapittel 23

angla - engelsk

desegni - å tegne

desegno - tegning

ilo - redskap

kavo - grop, fordypning

kies - hvis, hvem sin

kofro - koffert

kontraŭ - mot

korko - kork

literaturo - litteratur

protekti - å beskytte

signo - skilt, tegn

telefono - telefon

tiri - å dra, trekke

Ĉapitro 23

Post duonhoro, iu envenis. Estis Bob!

"Kie sin kaŝas la Lumserĉantoj?" li kriis, "ĉu en la mallumo?"

La aliaj sin montris.

"Rekaŝu vin, ili tuj alvenos," li diris.

"Kiel vi faris por antaŭi ilin?"

"Dank' al Gerda: ŝi telefone aranĝis, ke veturilo atendu min ĉe la flughaveno, kaj ke ŝoforo min veturigu ĉi tien. Mono solvas multajn problemojn, kaj ŝi estas riĉa, kiel vi scias; ŝi donis tre precizajn indikojn por ebligi al la ŝoforo trovi la lokon, kaj jen mi estas. Sed niaj trezorserĉantoj tuj alvenos. Ili flugis en la sama aviadilo, kiel mi, kaj kiam la ŝoforo min trovis, mi vidis ilin iri al oficejo, kie oni luas aŭtojn."

Tom kuris supren al la observejo. Post kelkaj minutoj, la aliaj aŭdis lian signalon.

Envenis la kavernon flegistino Marta, ŝia frato la alta blondulo, la malgrasulo, kiu rilatis kun Gerda, kiam ŝi estis mallibera, kaj du aliaj viroj.

"Profesoro Ronga!" mire diris al si la tri gestudentoj, kaj tuj poste ili aldonis: "Kaj Profesoro Fergus!"

La unua instruis lingvistikon, la dua anglan literaturon.

Laŭ la malnova dokumento, la trezoro troviĝis en kofro metita en kavo aranĝita en la rokoj, kaj la ŝtonoj, kiuj ĝin kovris kaj kaŝis, kuŝis laŭ preciza desegno. Fakte, la ĝusta loko estis indikita per signoj tiel multaj, kvankam diskretaj, ke la pasado de l' jarcentoj ne povu forpreni ĉiujn. Pro tiuj precizaj indikoj, la ĝusta loko iĝis rapide trovita. La grupo forprenis la kaŝantajn ŝtonojn. Montriĝis, ke la kavo estis plenigita per korko kaj diversaj aliaj substancoj, kies celo verŝajne estis protekti la kofron kontraŭ malsekeco.

La kofro, kiun ili eltiris, ne estis tre granda, nek speciale bela aŭ valora. Ĝi estis ŝlosita. Per siaj iloj, ili ĝin malfermis.

Demandoj por Ĉapitro 23

Diru al mi:

Kiel Bob sukcesis antaŭi la bandon?

li prenis biciklon

ili ne sciis la ĝustan vojon

aŭto atendis lin ĉe la flughaveno

Kiom da trezorserĉantoj envenis la kaverno?

ses

sep

kvin

kvar

Kio mirigas la tri studentojn?

ke inter trezorserĉantoj troviĝas du de iliaj profesoroj

ke inter trezorserĉantoj troviĝas nur du de iliaj profesoroj

Kie, laŭ la malnova dokumento, troviĝas la trezoro?

en la rivero

sur la monto

en la kavo

Respondoj por Ĉapitro 23

Kiel Bob sukcesis antaŭi la bandon?

aŭto atendis lin ĉe la flughaveno

Kiom da trezorserĉantoj envenis la kaverno?

kvin

Kio mirigas la tri studentojn?

ke inter trezorserĉantoj troviĝas du de iliaj profesoroj

Kie, laŭ la malnova dokumento, troviĝas la trezoro?

en la kavo

Gloser til kapittel 24

apliki - å anvende, benytte, applikere
biblioteko - bibliotek
ĉesi - å stoppe, slutte
defendi - å forsvare
fundo - bunn
ĝenerala - generell, generisk
ĝisfunde - til bunns
hazarde - tilfeldigvis
hazardo - sjanse, tilfeldighet
hospitalo - sykehus
influo - påvirkning
injekti - å sprøyte inn, injisere
institucio - institusjon
justa - rettferdig
kirurgio - kirurgi
koncerna - respektiv, som har med å gjøre
konsisti - å bestå (av)
konstati - å konstatere

materio - materie
metodo - metode
monato - måned
muzeo - museum
narkoanalizo - narkeanalyse
operacio - operasjon
paĝo - side
praktiko - praktikk
privata - privat
proksimume - nesten
renkonti - å møte
renkontigi - å møtes
respekti - å respektere
sankta - hellig
solena - høytidelig
spirito - sjel, ånd
studi - å studere
Vatikano - Vatikanstaten

Ĉapitro 24

"Nur papero!" kriis Ronga.

"Ankaŭ estas libro!" diris Marta, sed jam Ronga laŭtlegis:

"Tie ĉi kuŝas la Trezoro de la Lumo. Pro la daŭra persekutado, la Sankta kaj Sekreta Frataro de la Lumo-Serĉantoj baldaŭ ĉesos ekzisti. Sed ĝia Spirito plu vivos. Iun tagon, homoj retrovos la Sanktajn Principojn kaj rekomencos ilin apliki. Por ili estas ĉi tie kaŝita la Trezoro de la Lumo.

"Ĝi estas skribita en la Speciala Lingvo de la Frataro, sed certe homoj troviĝos, kiuj ĝin povos kompreni. La Trezoro konsistas el la arto praktike apliki kaj defendi la Veron, la Justecon, la Dignecon, la Respekton al ĉiu homo, la Interkomprenon, la Honestecon, la Amon, la Kompatemon kaj la Konon de si mem kaj de sia ĝusta loko.

"Por la Frataro, la Spiritaj Valoroj estas la plej altaj. Tial ĝia Trezoro estas pure Spiritita.

"Al vi, homo, kiu trovis ĝin, trans multaj aŭ malmultaj tagoj, semajnoj, monatoj, jaroj, jardekoj aŭ jarcentoj, Saluton kaj Fratecon!"

* * *

Ili sidis en komfortaj brakseĝoj en la hejmo de Gerda.

"Kio okazis poste?" ĉi-lasta demandis.

"Ni malkaŝis nin, kaj mi ilin arestis," diris la policano. "La loka polico estis antaŭe informita, kaj enŝlosis ilin."

"Ĉu vi scias, kiel komenciĝis la afero?" scivolis Tom.

"Proksimume. Kiam Marta estis flegistino en la hospitalo, ŝi ĉeestis kirurgian operacion de historiisto, Prof. (=Profesoro) Kosadi. Kiam ĉi-lasto estis duone dormanta, duone vekiganta, li parolis nekonscie pri la trezoro de la Lumoserĉantoj. Li diris, ke temas pri malnova societo, elita, tre riĉa, pri kies trezoro li eksciis hazarde legante en la Vatikana Biblioteko."

"Jes," daŭrigis Gerda. "Tiun parton de la afero mi konas. Li faris historian esploron en la Biblioteko Vatikana. Inter la paĝoj de malnova libro, li trovis dokumenton en la sekreta lingvo de la Lumoserĉantoj. Li antaŭe kelktempe interesiĝis pri tiu sekreta societo internacia, kaj iom komprenis ĝian sekretan lingvon. Li komprenis, ke tiu papero indikas, kie troviĝas la trezoro de la Lumoserĉantoj, sed mem ne povis traduki ĉiujn detalajn indikojn. Li ricevis la permeson fotokopii la dokumenton. Foje, kiam ni renkontiĝis, li parolis pri tio al mi. Li diris, ke eble homoj provos trovi tiun trezoron, ĉar pli kaj pli multaj personoj interesiĝas pri la malnovaj sekretaj societoj. Li sciis, ke mi estas la sola persono en la mondo, kiu vere ĝisfunde studis tiujn malnovajn sekretajn lingvojn, kaj li petis min solene promesi, ke mi neniam kunlaboros kun homoj serĉantaj la trezoron pro materia intereso."

"Kion li volis, ke oni faru pri ĝi?" Linda demandis.

"Ke ĝi transiru al iu muzeo aŭ ŝtata institucio."

Tom intervenis:

"Kiel Marta ricevis la fotokopion?"

"Tion ŝi mem klarigis al mi," respondis la policano: "ŝi konstatis, ke la substanco uzita antaŭ la operacio por dormigi la profesoron estas unu el tiuj, kiujn oni kelkfoje uzas por t.n. (= tiel nomata) narkoanalizo. Post la operacio, kiam la profesoro kuŝis en sia ĉambro - li havis privatan ĉambron kaj do estis sola - ŝi injektis al li tiun substancon, kaj pridemandis lin. Sub la influo de la koncerna substanco, oni dormas, sed dormante aŭdas kaj respondas demandojn, ĝenerale dirante la veron. Li do dorme respondis al ŝi. Per tiu metodo ŝi eksciis pri tio, ke nur unu persono en la mondo, nome Gerda, komprenas tiun sekretan lingvon, kaj pri multaj aliaj aferoj."

Demandoj por Ĉapitro 24

Diru al mi:

Kiel aspektis la trezoro?

estis oro

estis papero kaj libro

estis mono

Kion legis Ronga?

leteron de la Lumserĉantoj

la priskribon sur la mapo

Kiam Marta eksciis pri la trezoro de la Lumoserĉantoj?

profesoro Kosadi rakontis ĉion al ŝi kiam ili estis amantoj

profesoro Ronda diris tion al ŝi

ŝi aŭdis de profesoro Kosadi kiam li estis duonkonscia

Respondoj por Ĉapitro 24

Kiel aspektis la trezoro?

estis papero kaj libro

Kion legis Ronga?

leteron de la Lumserĉantoj

Kiam Marta eksciis pri la trezoro de la Lumoserĉantoj?

ŝi aŭdis de profesoro Kosadi kiam li estis duonkonscia

Gloser til kapittel 25

Dio - Gud

estimi - å ære, høyakte

farti - å trives

insisti - å insistere

inviti - å invitere

kadro - ramme

kolego - kollega

komenti - å kommentere

kurso - kurs

organizi - å organisere

paperujo - papirkurv

pluraj - flere

rifuzi - å nekte

stato - tilstand

teksto - tekst

Ĉapitro 25

"Sed vi ne respondis pri la fotokopio!"

"Ho, pardonu. La profesoro havis ĝin en sia paperujo. Li fartis tre malbone post la operacio. Marta simple prenis la dokumenton el lia paperujo, dum li dormis; ŝi ja sciis, ke li ne vivos longe. Li fartis malbone. Lia sanstato ne lasis multe da espero. Fakte, li baldaŭ mortis post tio. Neniu do zorgis pri la malaperinta papero."

"Kiel Ronga enmiksiĝis en la aranĝon?"

"Li estis la amanto de Marta, kaj ŝi rakontis al li. Li vivas tiamaniere, ke li daŭre bezonas multe da mono. Li organizis la aferon. Estas li kaj kolego Fergus, kiuj forportis Gerdan, post kiam ili batis Bob senkonscia. La oficejo de Fergus estas tute proksima. Tien ili portis ŝin, kaj tie ili atendis, ĝis la vojo estis libera kaj ili povis veturigi ŝin al la forlasita domo."

Gerda parolis:

"La frato de Marta plurfoje vizitis min, antaŭ kelkaj monatoj. Li provis igi min traduki por li la dokumenton. Sed kiam mi demandis, de kie li ricevis ĝin, li hezitis, iom paliĝis, ne respondis tuj, kaj mi komprenis, ke li ne agis honeste. Mi memoris la vortojn de Prof. Kosadi, kaj malakceptis kunlabori. Sed li revenis unufoje, dufoje, trifoje. Mi ĉiufoje rifuzis. Kiam mi poste ricevis inviton instrui pri malnovaj sekretaj lingvoj en la kadro de kurso de Prof. Ronga, mi tute ne imagis, ke estas rilato inter Ronga kaj la junulo, kiu tiel ofte venis al mia hejmo insisti, por ke mi traduku la paperon pri l' trezoro."

"Jes," diris Tom. "Pro via plurfoja rifuzo ili elpensis tiun planon. Kapti vin kaj perforte devigi vin traduki la tekston."

"Tiom da riskoj kaj zorgoj por nenio!" komentis Gerda. "Kia malsaĝeco! Kia stulteco!"

"Jes. Amatoroj," diris la policano malestime. "Ili agis amatore ekde la komenco. Pro tio ni tiel facile ilin kaptis. Sed pri tiu amatoreco vi danku Dion, Gerda. Pro tiu amatoreco ni povis liberigi vin, kaj vi plu vivas. Neamatoroj en simila situacio ne hezitus: vin uzinte, ili vin mortigus."

"Ĉu vere?"

"Jes. Vi sciis tro multe. Estus tro danĝere lasi vin vivi. Sincere, vi povas danki Dion, ke nur amatoroj planis kaj realigis tiun aferon."

Gerda silentis, pensema.

"Terure!" ŝi fine diris. "Ĉiaokaze, mi plej sincere dankas vin, ĉiun el vi. Vi agis mirinde. Vi savis min kaj mian filinon. Sed, Bob, kion vi opinias pri la tuta afero? Vi ankoraŭ diris nenion."

Bob rigardis ŝin, kun iom stranga esprimo.

"Mi plezure trinkus glason da brando," li diris. Kaj li restis malĝojeta, dum ĉiuj aliaj ekridis.

Demandoj por Ĉapitro 25

Diru al mi:

Kiam mortis profesoro Kosadi?

dum la operacio

baldaŭ post la operacio

kiam li eksciis pri la trezoro

Kiu estis Ronga?

frato de profesoro Kosadi

amanto de Marta

frato de Marta

Ĉu Gerda renkontis la fraton de Marta antaŭ la forkapto?

ne

jes

Kion opinias la policano pri la kaptistoj?

ke ili estas profesiuloj

ke ili estas amatoroj

Ĉu Bob estis ĝoja en la fino?

ne

jes

Respondoj por Ĉapitro 25

Kiam mortis profesoro Kosadi?

baldaŭ post la operacio

Kiu estis Ronga?

amanto de Marta

Ĉu Gerda renkontis la fraton de Marta antaŭ la forkapto?

jes

Kion opinias la policano pri la kaptistoj?

ke ili estas amatoroj

Ĉu Bob estis ĝoja en la fino?

ne

Postparolo

NOVA MISTERO!

KARA KAJ ESTIMATA LEGINTO,

Vi legis ĉi tiun aventuron ĝis la fino. Sendube vi estas kontenta, ke ĉio finiĝis bone.

Sed ĉu vi rimarkis, ke en la rakonto grava kontraŭdiro troviĝas?

Alivorte, en unu loko la aŭtoro diras ion, kaj en alia li diras la kontraŭon.

Vi ne rimarkis, ĉu vere? Bedaŭrinde! Nun vi devos relegi la tutan tekston por trovi, pri kio temas.

Legu atente, kaj se post unu legado vi ne trovis, relegu duan fojon, trian fojon, ktp.

Certe vi fine trovos. Kaj se ne, nu, la vortoj kaj esprimmanieroj de Esperanto pli bone metiĝos en vian kapeton...